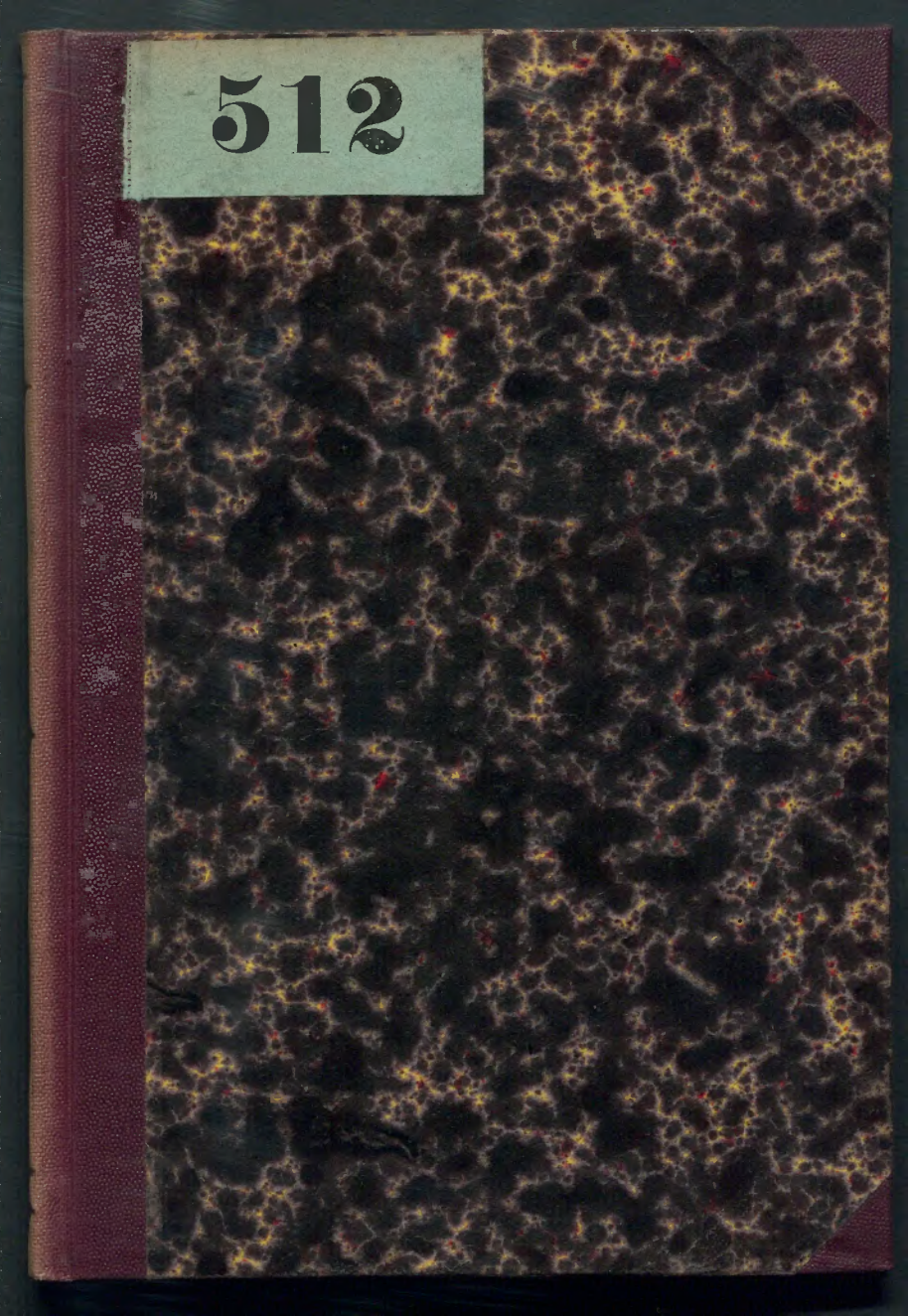
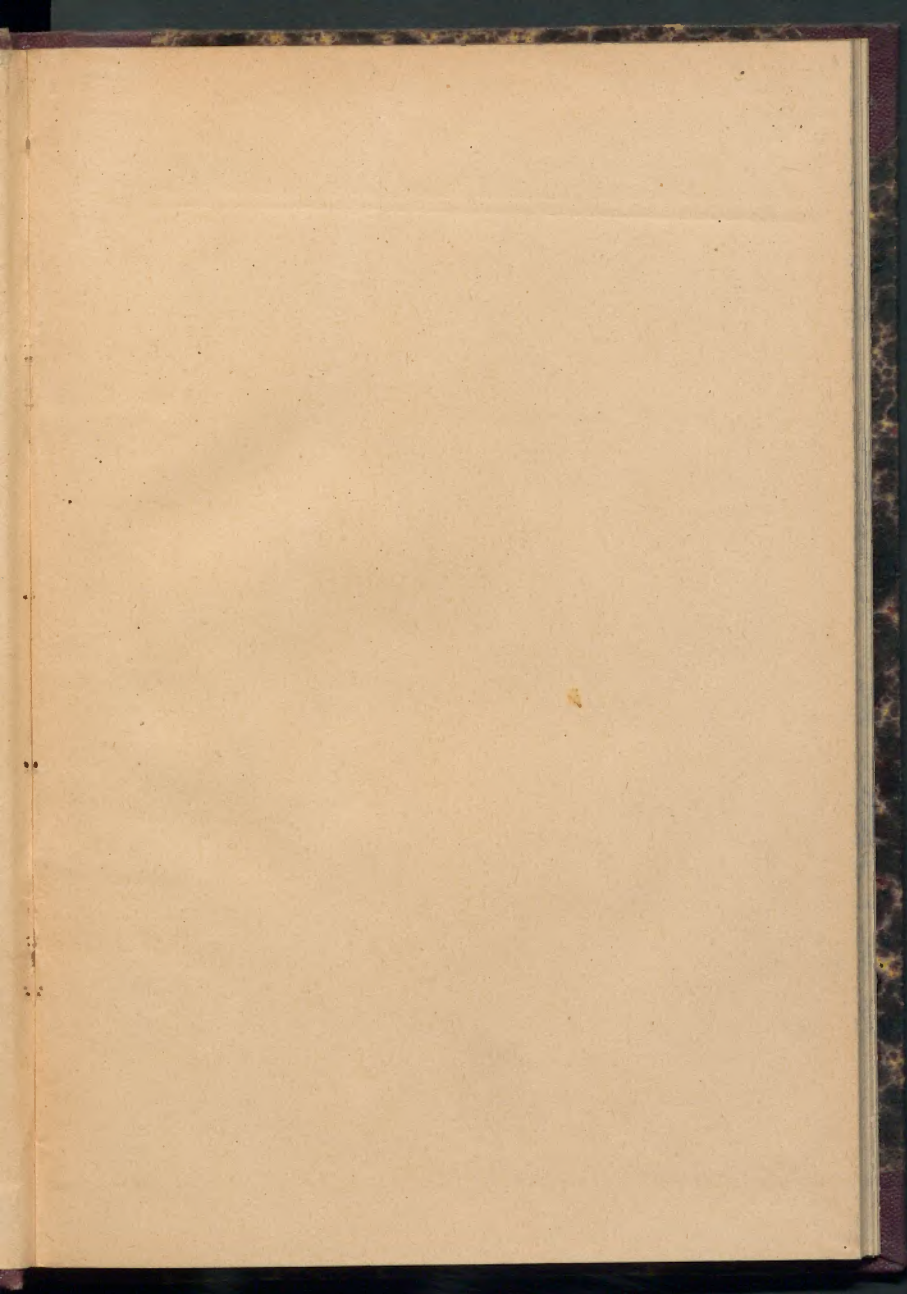
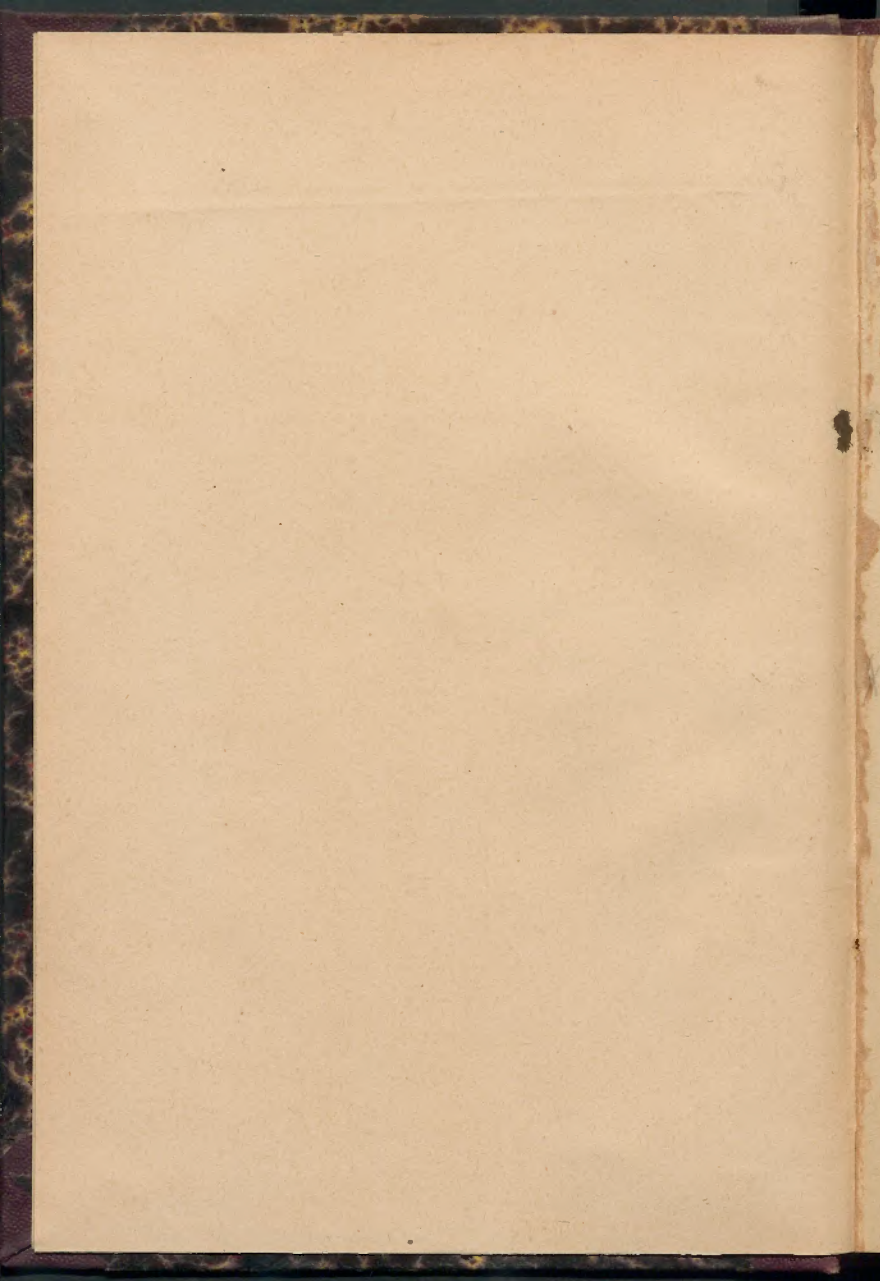

512

The image shows the front cover of a book. The spine is bound in a dark red, textured material, possibly leather or faux leather. The main cover area is decorated with a marbled paper pattern, featuring a dense, irregular network of dark brown and black veins over a lighter, yellowish-brown background. A small, rectangular, light-colored paper label is affixed to the top left corner of the cover, displaying the number '512' in a large, bold, black serif font. The corners of the book are reinforced with the same red textured material as the spine.

m. 512.

ԹԻԻՐՔՃԷ ՎԷ ԷՐՄԷՆԻՃԷ

ՄՈՒԽԹԱՍԱՐ

ՄԻՒՔԵԱԼԷՄԷ

ՄՈՒՀԱՐՐԻՐԻ

ՏԷԱՎԻ ՎԷՔԻԼԼԵՐԻՆՏԷՆ

ՅԱՐԱԻԹԻՒՆ ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

معارف نظارت جليله سنك رخصتبه

ՎԱԻԵՐԱՑԵՍԼ

ՅԱԶԴԱՅԻՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

ՆԱՇԻՐԻ

ԳԱՍՊԱՐ Պ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

ԹԱՊԸ ՍԱՆԻ

ԻՍԹԱՆՊՈԼ

Գաղաթ Գալսերեան հախաաթ Պապը Ալի

հարպեւինդի Նիսիբո 25

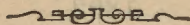
1892

ՄՈՒՀԱՐՐԻՐԻ ՔԻԹԱՊ ՏԷԱՎԻ ՎԷՔԻԼԻ
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԴԱՅՍԷՐԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻՆԻՆ
ԱՍԱՐԸ ՄԱԹՊՈՒԱՍԸ

Նախագիտելիք Օսմանեան լեզուի
Էլիֆպայը լիսանը Էրմէնի , Թիւրքճէ
Էօլիւմէ պիր նազար , ըոման »
Միւքեալէմէ , Թասլը սանի

ՏԷՐՏԷՍԹԻ ԹԱՊ ԱՍԱՐԸ ՍԱԻՐԷՍԻ

Մէրհամէթսիզ տէլիգանլը ըոման
Ֆաբիրլիգ »
Իւք վէ սօն Թէսատիւֆիւ »
Էր . Թիւրքճէ միւքեալէմէ Թիւրքի իւլհուրուֆ
Նշանուած երիտասարդը ըոման
Խոստմնազանց աղջիկը »
Ալչազ փիէր Թէաթրօ
Նօգթասըզ ըիսալէ
Վէրէմ գըզ ըոման
Պիր Նըշանլընըն վէֆաթը »
Կիւզէլ զանան »
Եէնի տավա վէքիլէրինէ ըէհպէր
Թիճարէթի պէրլիյէ հազգընտա մալիւմաթը
[միւֆիտէ
Թիճարէթի սահրիէ հազգընտա միւթալաթը
[միւհիւմէ

ՊԱՏՐԻԱՐԲԱՐԱՆ ՀԱՅՈՅ

ՈՒՍՍԻՄՆ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ
ԱԶԳ. ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Հաս. 66

ԱՐՏՕՆԱԳԻՐ

2 Տճկ. — Հայ գրուցատրութեան, յօրինելոյ
ի Յարութիւն Գայսէրեան էֆէնտիէ, սակս օգտա-
կարութեան ի Տաճկարարբառ զաւառոյ, արթօնէի
զկիրառութիւն յազգային վարժարանս ուր ուրեք
և պէտք իցեն :

10 մարտ 1889

Արեւապետ
Յ. ԹԻՐԵԱՔԵԱՆ

Կնի
ՈՒՍՍԻՄՆ. ԽՈՐՀՐԴՈՅ

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637

1950

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637

1950

ԻՖԱՏԵՒ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Միլէլի սայիրէ հէր ան ու զէման լիսանլարըյ-
լա միւթէքէլլիմ օլտուգուման մա'տա , ագվամը
միւթէլիֆէ պէյնլէրինտէ տախի նէշրի իչիւն ,
տէրէճէի նիհայէտէ չալըշարագ , պու պապտէ նիճէ
նիճէ քիւթիւպ վէ րէսայիլտէ մէյտանը ինթի-
շարէ վազ իթմիլլէր , վէ էլանտէ իթմէքտէ տիր-
լէր : Պիզիմ իսէ պու ճիհէթէ աթֆը նազար իյլէ-
մէմիզ չէօյլէ տուրսուն , լիսանըմըզըն պիզճէ լիւ-
զումի նազապիլի ինքեար , Փէվայիտի քէսիրէսի
տէրքեար , էլսինէի սայիրէնին թահսիլինէ րէհպէր
վէ էճտատըմըզուման գալմա զիզըյմէթ պիր եատի-
կեար օլտուզու հալտէ , հալա պուրալարընը իտ-
րաք իտէմէյիլիմիզ շայեանը թէաճճիւպ վէ թէէս-
սիւֆ տիր : հաթթա պիզզաթ պիզ էճնէսի լիսան-
լարընըն թէվէսսիւի իչիւն պիր չօգ քիթապլէր
թէէլիֆ վէ թէրճէմէ իթտիկիմիզ հալտէ , լիսանը-
մըզա աշնա օլմաեան պիրատէրլէրիմիզին իսթիֆա-
տէլէրի իչիւն , մըգտարը քիֆայէտէ քիւթիւպ վէ
րէսայիլ մէվզըը ինթիշարէ վազ իտէնիմիզ պու-
լունմամըշ տըր : Իշթէ շու նօգսան իսէ պէնի
տայիմա միւթէէսսիր իթմէքտէ պուլունմուշ
տուր : անճագ պիր ճիհէթտէն եանի , պու նօգսա-
նըն իքմալինէ էլպէթթէ միլլէթիմիզ մուզթէտիր
էֆրատընտան պիրիսի գըյամ իտէճէք տիր իւմիտի
թէսէլլի իթմէքտէ պուլունուեօր իտի : Հալպուքի
էլան շու իւմիտիմին սէրնիւմայը զուհուր օլտու-

ղունու կէօրէմէտիյիմտէն , քէմալը աճզըմլա պէ-
րապէր , լիսանըմըզա աշնա օլմայան սէվկիլի միլ-
լէթտաշլարըմա ալէլ խուսուս Գայսէրիյէլի վա-
թանտաշլարըմա պիր խըտմէթի աճիզանէմ օլ-
սուն նիյէթ ու մագսատըյլա իշպու քիթապըն
թէրթիպինէ անսամիմ իւլ գալպ ճահու ու զայրէթ
կիլէնէրէք նէշրինէ միւէֆֆադ օլտում : Լաքին
շու էսէր , լիսանը էրմէնի իլէ միւթէքէլլիմ օլմագ
արզուսինտէ պուլունան գէվաթըն մէգասըտընա
թէմամիյլէ խըտմէթ իտէմէյէճէք աիր . զիրա
մալիւմ եա , պիր լիսանա սուրէթը թամմէտէ
քէսպի վուգուֆ իթմէք պէհէմէհալ լիսան գավա-
յիտինին էօյրէնիլմէսինէ թէվագգուֆ կիլէր : ան-
ճագ պուլուն զայէթի լիսանըմըզա քիւլլիէն վագֆ
օլմաեան միլլէթտաշլարըմըզա ճիւզիճէ օլսուն լի-
սանը մատէրզատըմըզոան պիր չաշնի վիրմէք վէ
անլէրի էրմէնիճէյի լայըզըյլա էօյրէնիյէ թէշվիգ
իթմէք օլաճագ տըր :

Պու տէֆաքի րէսալէնին թապը սանիսինտէ
պազը թէպտիլաթ վէ իլավէլէր կիլէտի իսէքտէ ,
էվվէլէն գարինին կէօզիւնիւ գօրգութմամագ ,
սանիյէն , պազը մէքեաթիալիմիզտէ տէրս ճէտվէ-
լինէ տախլ իտիլէրէք թէտրիս իտիլմէքտէ պու-
լունտուղունտան միւտտէթի թէտրիսիյէսինի թէմ-
տիտէ սէպէս օլմամագ նիյէթկիլէ պու գատարլա
իքթիֆա կիլէտիք :

Էզան ճիւմէլէ րույի գէմինտէ ինսանլարըն ասա-
յիշ ու րահաթը իշիւն վազ իտիլէն գավանին ու

նիզամածըն ուսուլը գէմանէ վէ թէրագգըյաթը
մէտէնիյէհէ կէօրէ թէխալլիւֆ իյէտիկի կիպի,
պիզ տախի շու ասրը թէրագգըհասրը Շահանէտէ
արթըզ լիսանը մատերգատըմըզըն թահսիլ ու թէ-
քէլլիւմիւնէ էգտիլ ու ճան սայ ու զայրէթ իյէ-
մէյի վէզայիֆի մուգատտէսէմիզտէն ատտ իտէլիմ:

Պունտան գաթը նազար րէսալէմիզ լիսանը
քէթաֆէթրէսանը թիւրքի իլէ թէքէլլիւմէտէ
խըտմէթ իտէպիլէճէյի վարէսթէի գայտ ու իյզահ
օլմազլա պէրապէր, վազը օլան թէպէտտիւլաթը
թէքրարէն Ս.զգ. Ուսուլմնական խորհուրդա թագ-
տիմ ու իրայէ նալանըզ վէ զայրը միւնասիպ կէօ-
րիւլտիւյինտէն էվվէլքի բուխսաթնամէի իպգա իլէ
քէսպի Փախր իյէտիմ:

Իգթիտարսըզլըմը մուգիւր օլտուղում հալ-
տէ շու էսէրիմիզի լութֆէն վէ թէնէզգիւլէն
միւթալէաեա հիմմէթ պուլյուրաճագ լիսան աշնա-
եան էրպասլը գալէմ, վէ սաիւր գէվաթը մէգա-
տիր շինասան վուգուլի պիլիթիպահ օլան
խաթա վէ սէհվիյաթըմըզ հագգընտա մուամէլէի
լաթիֆէ վէ աֆվիւէլէրինի տիրիլ իթմէզլէր զանն
ու իթիգաթընտաեըմ:

Մէքթէսլի հուգուգը շահանէտէն
մէզուլն տէրիսաատէթ Մահմուտ
բաշա եարըմ եէնի խանտա մու-
գիմ տէալի վէքիլի
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

1 ՁԵՄԱՆ	Ա ԺԱՄԱՆԱԿ
Սէնէ Այ Հաֆթա Սա'աթ	Տարի Ամիս Շաբաթ Ժամ
ԹԱԼԻՄ	ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ
Պիր սէնէ գա՞ջ այ տըր Օն իքի այ տըր Պիր այտա գա՞ջ հաֆթա վար տըր Տէօրթ հաֆթա	Մէկ տարին քանի՞ ամիս է Տաոներկու ամիս է Մէկ ամսի մէջ քանի՞ շա- բաթ կայ Չորս շաբաթ
2 ՀԱՖԹԱ	Բ ՇԱԲԱԹ
Բազար իրթէսի Սալը Չարչէնպիհ Բէնչէնպիհ Ճիւմա'ա Ճիւմա'ա իրթէսի Բազար	Երկուշաբթի Երեքշաբթի Չորեքշաբթի Հինգշաբթի Ուրբաթ Շաբաթ Կիրակի
ԹԱԼԻՄ	ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ
Բազար կիւնիւ մէքթէպէ կիթմէմ Բազար իրթէսի կիտէրիմ Չարչէնպիհ կիւնիւ չալը- չըրըմ	Կիրակի օրը գալրոց չեմ երթար Երկուշաբթի օրը կերթամ Չորեքշաբթի օրը կ'աչ- խատիմ

Սալը կիւնիւ կիտէճէ- Երեքշաբթի օրը պիտի
յիմ երթամ

Ճիւմա՛ա կիւնիւ կէլիրիմ Ուրբաթ օրը կուգամ

Յ

Գ

Կիիւն

ՕՐ

Սապահ

Առտու, առաւօտ

Էօյլէ

Կէսօր

Կիւնտիւզ

Յորեկ

Ագջամ

Իրիկուն, երեկոյ

Կիճէ

Գիշեր

ԹԱԼԻՄ

ՎԱՐԺՈՒԹԻԻՆ

Սապահլայըն կէլտիմի իտի

Առտուն եկած է՞ր

Խայր, էֆէնտի, ագջամ

Ո՛չ, պարոն, իրիկունը

Կէլճէք իմիշ

պիտի գայ եղեր

Պիր կիւն գա՞ջ սաաթ տըր

Մէկ օրը քանի՞ ժամ է

Եիրմի տէօրթ սաաթ տըր

Քսան և չորս ժամ է

Էօյլէ օլտու

Կէս օր եղաւ

Պու կիճէ պիր եէրէ կի-

Այս գիշեր տեղ մը պիտի

տէճէյիզ

երթանք

Է

Դ

ՄԷՎՍԻՄ

ԵՂԱՆԱԿ

Եազ

Ամառ

Գըշ

Ձմեռ

Իլք պահար

Գարուն

Սօն պահար

Աշուն

Գարն, ասըր

Դար

ԹԱԼԻՄ	ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ
Պու մէվսիմէրտէն հա՛ն-	Սյա եղանակներէն ո՞րը
կըսընը սէվէրսինիդ	կը սիրէք
Իլք յահար մէվսիմինի	Գարնան եղանակը
Գըչըն հա՛վա սօղուգ օլուր	Ձ/եռը օղը ցուրտ կ'ըլլայ
Եազըն հա՛վա սըճադ օլուր	Ամառը օղը տաք կ'ըլլայ
Եազ մէյվէլէր հուսուլէ	Ամառը սլտուղներ կը
կէթիրիր	հասցունէ
Պիր գարն գա՞ջ սէնէ տիր	Մէկ դարն քանի՞ տարի է
Եիւզ սէնէ տիր	Հարիւր տարի է
5	Ե

ՃԻՀԱՆ

ՏԻԵԶԵՐՔ

Կէօք	Երկինք
Եէր	Երկիր
Այ	Լուսին
Եըլտըզ	Աստղ
Կիւնէշ	Արեգակ, արեւ

ԹԱԼԻՄ

ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ

Եէր նէտէն իսլարէթ	Երկիրը ինչ բանէ բաղ-
տիր	կացեալ է
Սու վէ թօբրագաան ի-	Ջրէ և հողէ բաղկա-
սլարէթ տիր	ցեալ է
Սէմանըն րէնկի նա՞սըլ	Երկինքը ինչ գոյն ունի
տըր	
Մայի տիր	Կապոյտ է
Եըլտըզլարը կէօրի՞ւեօր-	Կը տեսնէ՞ք աստղերը
մուսունուզ	

Էվվէթ կէօրիւեօրում

6

ՐԷՆԿ

Գըրմըզը

Սիեահ

Մայի

Սարը

Եէշիւ

ԹԱԼԻՄ

Պու րէնկլէրին գա՞նդը-

սընը սէվէրսինիզ

Հէրսինիտէ սէվէրիմ

Սիզ հա՞նկըսընը սէվէր-
սինիզ

Պէն գըրմըզըյը չօգ սէ-
վէրիմ

7

ԷԼՊԻՍԷ

Մէնտիւ

Զօրապ

Էլտիվէն

Կէօմէք

Պօյուն պաղը, գըրավաթ

Ճիւպպէ

Քիւրք

Տիւյմէ

Այո կը տեսնեմ

2

ԳՈՅՆ

Կարմիր

Սեւ

Կապոյտ

Դեղին

Կանաչ

ՎԱՐԺՈՒԹԻԻՆ

Այս գոյներուն ո՞րը կը-

սիրէք

Բոլորն ալ կը սիրեմ

Դուք ո՞րը կը սիրէք

Ես կարմիրը չառ կը սի-
րեմ

Է

ՀԱԳՈՒՍՏ

Թաշկինակ

Դուլպա

Ձեռնոց

Շապիկ

Փողկապ, վզնոց

Վերարկու

Մուշտակ

Կոճակ

ԵՆԷՔ	Բաճկոն
Գունտուրա, այագ գապը	Մուճակ, ոտքի աման
Կէօզլիւք	Ակնոց
Կիճէլիք	Գիշերնոց
ԹԱԼԻՄ	ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ
Դիւրք վէ էլտիվէնիւզ	Մուշտակ և ձեռնոց ու-
վա՞ր մը	նի՞ք
էլտիվէնիւմ վար լաքին	Ձեռնոց ունիւմ բայց մուշ-
քիւրքիւմ եօգ տուր	տակ չ'ունիւմ
էլպիսէնիզի նէ՞րէտէն իշ-	Հագուստնիդ ու՞րկէ գը-
թիւրա իյլէտինիզ	նեցիք
Պէյ օղլունտան	Բերայէն
Գա՞ջ զուրուշա ալտընըզ	Քանի՞ դահեկանի գնեցիք
Պիւր լիւրայա	Մէկ ոսկի
Կէօզլիւլիւմիւ վէ կէօմ-	Ակնոցս և շապիկս բե-
լէյիմի կէթիւրինիզ	րէք
Կիճէլիյիմի նէ՞րէեէ գօ-	Գիշերնոցս ու՞ր դրիք
տունուզ	
8	Ը
ԱՏԱՏԸ ԱՍԼԻՅԷ	ԲԱՅԱՐՁԱԿ ԹՈՒԱԿԱՆՔ
Պիւր	Մէկ, մի

1 Լիսանըմզտա գայիտէյի քիւլիյէ միւֆրէտ (եզակի) պիւր քէլիմէնին ախըրընա «ք» հարֆը իլավէ օլունտուգտա, ճէմ (յոգնակի) օլուր, մէսէլա պալէատէ միւշահէտէ օլունտան (թուականք) տա կէօրիւլէն «ք» կիպի քի թիւրքճէ «լէր» մանէսաը մազամընա գայիւմ օլուր, լաքին պու գայտէ գրա-բարտա ճարի տիր :

Իքի	Երկու
Իւչ	Երեք
Տէօրթ	Չորս
Պէշ	Հինգ
Ալթը	Վեց
Եէտի	Եօթը
Սէքիզ	Ութը
Տօգուզ	Ինը
Օն	Տասը
Օն պիր	Տասնութէկ
Եիրմի	Քսան
Օթուզ	Երեսուն
Գըրգ	Քառասուն
Էլլի	Յիսուն
Ալթմըշ	Վաթսուն
Եէթմիշ	Եօթանասուն
Սէքսէն	Ութսուն
Տօգսան	Իննսուն
Եիւզ	Հարիւր
Տէօրթ եիւզ	Չորս հարիւր
Պին	Հազար
Եիւզ պին	Հարիւր հազար
Միլիօն	Միլիոն
ԹԱԼԻՄ	ՎԱՐԺՈՒԹԻԻՆ
Պու սաեըլարը Էօյրէնտի-	Այս թիւերը սովորե-
նի՞զ մի	ցա՞ք
Էվլէթ , Էօյրէնտիմ	Այո , սովորեցայ

Պիրաէն երեզն գատար	Մէկէն մինչեւ հարիւր
սահապիլի՞րմիսինիզ	կրնա՞ք համրել
էվվէթ , սահապիլիւրիմ	Այո, կրնամ համրել
էօյլէ իսէ սահընըզ	Համրեցէք ուրեմն
Բէքիւզէլ պաշիւսթիւնէ	Շատ լաւ , գլխուս վրայ
Քա՞ջ ճիւղպէ վէ քա՞ջ	Քանի՞ վերարկու և քանի՞
մէնտիլինիզ վար տըր	Թաշկինակ ունիք
Պիր ճիւղպէ վէ օն իքի	Մէկ վերարկու և տասն
մէնտիլիմ վար տըր	երկու թաշկինակ ունիմ
Յ	Թ
ԱՏԱՏԸ ՎԱՍՖԻՅԷ	ԴԱՍԱԿԱՆ ԹՈՒԱԿԱՆՔ Զ
Պիրինճի	Առաջին
Իքինճի	Երկրորդ
Պէշինճի	Հինգերորդ
Օնուհնու	Տասներորդ

Յ Սէքիզինճի թալիմտէ թա՛ատատ օլունան
 «ատատը ասլիյէ» ի «ատատը վասֆիյէ» եարմագ
 իշիւն ախըրլարընա «րորդ» եախօտ «երորդ» իլա-
 վէ իթմէքլէ օլուր վէ պու սուրէթտէ պիր չէյին
 սըրա վէ գաջընճը օլտուղունու կէօսթէրիր, մէսէլա
 չու սօգուզունճու թալիմտէ միւշահէտէ օլունան
 սահըլար կիպի : Պաղէն պունլարըն ախըրընա «որդ»
 տախի կէթիրիլէպիլիր. լաքին հէր հալտէ պէշտէն
 սօգուզա գատար «երորդ» անտէն սօնրաքիլէրէ
 կէրէք պու վէ կէրէք «որդ» իսթիմալ օլունա պի-
 վիր , տասնորդ , տասներորդ , հարիւրորդ , հազա-
 րորդ միսալլէրինտէ օլտուղու կիպի :

Օն սկրինճի
Եիրմինճի
Սէքսէնինճի վէ դայրիհմ.

10

ՆԱՖԱԳԱ.

Էթմէք
Թագէ էթմէք
Պայաթ էթմէք
Բէյնիր
Պալ
Նօհուտ
Եօղուրթ
Ֆասուլեա
Սուճուգ
Պաստըրմա
Էթ
Սէօյիւշ
Գաւուրմա
Պալըգ
Սիւտ
Գայմադ
Արբա
Պուղսայ
Ուն
Սիրքէ
Սարմըսագ
Սոււմագ

Տասնմէկերորդ
Քսաներորդ
Ութսուներորդ և այլն

Ժ

ՍՆՈՒՆԴ

Հաց
Թարմ հաց
Օթեկ հաց
Պանիր
Մեղր
Սիսեռն
Մածուռ
Հուրիա
Երչիկ
Ապուխտ
Միս
Խաշած միս
Խորոված
Զուկ
Կաթ
Սեր
Գարի
Ցորեն
Ալիւր
Քացախ
Սխտոր
Աղտոր

Շարապ
Պիրա
Շիրուպ, չերպէթ
Քազը
Գահվէ
Նանէ
Խուրմա
Սալաթա
Եէր էլմասը
Գուզու գուլալը
Սէմիզօթու
Սօզան
Մայտանօս
Հսպանագ
Լահանա
Տուզ
Բաթաթէս
Գապագ
Մէրճիմէք
Պիպէր
Պահար
Շալկամ
Թօմաթէս
Թուրք
Փանճար
Հավուճ

11

ՏԵՎԱՄԻ

էլմա

Գինի
Գարեջուր
Օշարակ
Օղի
Սուրճ
Անանուխ
Արմաւ
Աղցան
Գետնախնձոր
Թրթնչուկ
Փրփրեմ
Սոխ
Ազատքեղ
Շոմին
Կաղամբ
Աղ
Սիրախնձոր
Դդում
Ոսպ
Պղպեղ
Համեմք
Շողգամ
Լոլիկ
Բողկ
Ճակնդեղ
Ստեպլին

ԺԱ

ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ
Խնձոր

Մէյվէ	Պտուղ
Վիշնէ	Բալ
Արմուտ	Տանձ
Էրիք	Սալոր
Գըզըլճըք	Ջողալ
Ճէվիզ	Ընկոյզ
Այվա	Սերկեւիլ
Իւզիւմ	Խաղող
Պրէնկ իւզիւմիւ	Հաղարջ
Փէքմէզ	Ռուս
Գափուն	Սեխ
Գարբուզ	Զմերուկ
Տօնաուրմա	Պաղսաղակ
Ինճիր	Թուզ
Պօղաչա	Կարկանդակ
Բիրազ	Կեռաս
Զիլէք	Ելակ
Գայիսի	Ծիրան
Շէֆթալի	Դեղձ
Ֆընտըզ	Կազին
Ֆըստըզ	Պիտուկ
Պատէմ	Նուշ
Շէքէր	Շաքար
Փորթուզալ	Նարինջ
Խըյար	Վարունկ
Մարուլ	Հաղար
Քէսթանէ	Շագանակ
Նար	Նուռ

ԹԱԼԻՄ

Էթմէյիսիզ վա՞ր մը
 Էվվէթ Էֆէնտի վար տըր
 Էթմէք բարչաւամայա
 վազթիսիզ վա՞ր մը
 Խայր, Եօք տըր
 Էյի շէքէրիսիզ վա՞ր մը
 Խայր, Էյի շարապըմըզ
 վար տըր
 Պատէմ, Փըստըզ վէ նա-
 րընըզ վա՞ր մը
 Էվվէթ Էֆիսիտէ վար տըր
 Զօրպա նասը՛լ խտի
 Ֆէնա տէյիլ խտի
 Իւզիւմ իսթէ՞ր ժիսիսիզ

12

ԱԳՐԱՊԱ

Փէտէր
 Գայնաթա
 Վալիտէ
 Գային վալիտէ
 Հէմէիբէ
 Կէլին
 Կիւվէյի
 Պիրատէր
 Ամէ, խալա
 Թէյզէ

ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ

Հայ ունի՞ք
 Սյո, ունինք
 Հայ կտրելու ժամանակ
 ունի՞ք
 Ոչ չունիմ
 Աղէկ շաքար ունի՞ք
 Ոչ, աղէկ գինի ունինք
 Նուշ, պիստակ և նուռ
 ունի՞ք
 Այո, բոլորն ալ ունինք
 Ապուրը ի՞նչպէս էր
 Գէշ չէր
 Խաղող կ'ուզէ՞ք

ԺԲ

ԱԶԳԱԿԱՆ

Հայր
 Անեք
 Մայր
 Զոքանչ
 Քայր
 Հարս
 Փեսայ
 Եղբայր
 Հօրաքոյր
 Մօրաքոյր

Տայը	Մօրեղբայր , քեռի
Գային	Աներճաղ
Ամուճա	Հօրեղբայր
Էնիշտէ	Քեռայր
Պալարզ	Քենի
Օղլան	Մանչ
Պաճանակ	Քենեկալ
Գըզ	Աղջիկ
Էրքէք	Արու , էրիկ , այր
Գարը	Կին
Եէկէն	Քեռորդի

ԹԱԼԻՄ

ՎՍՐԺՈՒԹԻՒՆ

Վալիտէ վէ փէտէրինիզ	Մայր և հայր ունի՞ք
վա՞ր մը	
Վալիտէմ վար , լաքին բէ-	Մայր ունիմ , բայց հայր
տէրէմ եօգ տուր	չունիմ
Պլիւստէր վէ հէմէրէմի	Եղբայրս և քոյրս չատ կը
չօգ սէվէրիմ	սիրեմ
Թէյզէնիզին գա՞չ գըզը	Մօրաքոյրդ քանի՞ աղջիկ
վար տըր	ունի
Պիր օղլան վէ իքի գըզը	Մէկ մանչ և երկու աղ-
վար տըր	ջիկ ունի

13

ԻՆՍԱՆ

ԺԳ

ՄԱՂԴ

Պաշ	Գլուխ
Սաչ	Մազ
Երւզ	Երես

Նէֆէս	Շուհջ
Րուհ, ճան	Հոգի
Կէօզ	Աչք
Գաշ	Յոնք, ընքուի
Ալըն	Ճակատ
Քիրրիք	Արաեւանունք
Կէօզ պէպէ կի	Բիր
Էնսէ	Ծոծրակ
Չէնէ	Ծնօտ
Եանադ	Այտ
Տամադ	Քիմք
Պօյուն	Վիզ
Պօղազ	Կովորդ
Պէյին	Ուղեղ
Տիւ	Լեզու
Տիշ	Ակռայ, ատամն
Տիշ էթի	Լինար
Պուրուն	Քիթ
Սիւմիւք	Խլիք
Աղըզ	Բերան
Թիւքրիւք	Թուք
Սադալ	Մօրուք
Պըյըզ	Պեխ
Գուլադ	Ականջ
Տուտադ	Շրթունք
Սինիր	Չիղ
Օմուզ	Ուս

ԳօԼ	Բազումի
ԷԼ	Ձեռք
Տամար	Երակ
Եռմարուգ	Բուռ
Փարմագ	Մատ
Պաշ փարմագ	Բթամատ
Կիւտիւք փարմագ	Ճկոյթ մատ
Վիճուտ , թէն	Մարմին
Քէմիք	Ոսկր
Գան	Արիւն
Տէրի	Կաշի , մորթ
Եիւրէք	Սիրտ
Միտէ	Ստամոքս
Կէօքիւս	Կուրծք
Մէմէ	Ծիծ
Գարն	Փոր
Ագճկէր	Թոք
Էօտ	Լեզի
Գալ չա	Ազդր
Իլիկ	Ծուծ
Տիզ	Ծունկ
ՊէԼ	Մէջք
Աեադ	Ոտք
Էօքճէ	Կրունկ
Թըրնագ	Եղունգ
Տապան	Ներրան

14 ՀԱԼ	ԺԴ ՎԻՃԱԿ
Զէնկին	Հարուստ
Ֆաբի	Աղքատ
Պախթիար	Բաղդաւոր, երջանիկ
Պիչարէ, սէֆիլ	Թշուառ, դժբաղդ
Զէնկինիք	Հարստութիւն
Ֆաբիւլիք	Աղքատութիւն
ԹԱԼԻՄ	ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ
Զէնկի՞նսիւնիւ	Հարուստ էք
Խայր, փէք ֆաբիւլմ	Ոչ, շատ աղքատ եմ
Վազթը իլէ գէնկի՞ն մի	Ժամանակաւ հարուստ
իտինիլ	էիք
Էփվէթ, գէնկին իտիմ	Այո հարուստ էի
Շիմափ սէֆիլմիտինիլ	Թշուառ էք հիմա
Էփվէթ, մուսպէնէթինի-	Այո՛, ձեր օգնութեան
գէ միս հթաճըմ	կարօտ եմ
Ճէնապը հաղգ սիզի ֆա-	Ամենակարողն Աստուած
գիրլիքտէն թախիս ի-	զձեզ աղքատութենէ
լէ գէնկինիք իհսան	ազատելով հարստու-
պուլուրսուն	թիւն պարգեւէ
Օ ատէմ պախթիյար մը	Այն մարդը երջանիկ է
տըր	
Էփվէթ, էֆէնտի, չօգ	Այո՛, շատ երջանիկ է
պախթիյար տըր	
15 ԱՀՎԱԼԸ ԻՍՄ	ԺԵ ՀՈՂՈՎՄՈՒՆՔ Յ

Յ Պիւր քելիմէնին ախըրընըն թէպէտտիւլ իլէ-
մէսինէ հալլմէնէն ահվալը իամըթլադ օլունուր քի,

ԱՌԱՋԻՆ ՀՈԼՈՎՈՒՄ

ՄԻԻՑՐԻՏ		ԵԶԱԿԻ	
Միւճէրրէտ	Էթմէք	Ուղղական	Հայ
Միւզաֆ. իւէյհ	Էթմէքին	Սեռական	Հայ է
Մէֆուլուն »	Էթմէքէ	Տրական	Հայ է
»	պիհ	Հայցական	Հայ ը
»	մինհ	Բացառական	Հայ է
»	մա	Գործիական	Հայ -վ
»	ֆիհ	Ներդոյական	Հայի ԴՂ
ՃէՄ		ՅՈԳՆԱԿԻ	
»	Էթմէքէր	Ո .	Հայ եր
»	Էթմէքէրին	Ս .	Հայ եր-
»	Էթմէքէրէ	Տ .	Հայ եր-
»	Էթմէքէրի	Հ .	Հայ երը
»	Էթմէքէրտէն	Բ .	Հայ երէ
»	Էթմէքէր իւէ	Գ .	Հայ եր-վ
»	Էթմէքէրտէ	Ն .	Հայ եր- ԴՂ
ԹԱԼԻՄ		ՎԱՐԺՈՒԹԻՆ	
Կիւլ		Վարդ	

Իստանբուլուտ եէտի տտէտ օլուպ իսիմէրի իտէ շունլարտան իսլարէթ տիր .

Միւճէրրէտ	Ուղղական
Միւզաֆուն իւէյհ	Սեռական
Մէֆուլուն իւէյհ	Տրական
Մէֆուլունպիհ	Հայցական
Մէֆուլուն մինհ	Գացառական
Մէֆուլունմա	Բործիական
Մէֆուլուն ֆիհ	Ներդոյական

Թաթլը	Քաղցր
Ուֆագ	Մանր
Աղըր	Ծանր
Եիւքսէք	Բարձր
Հումագ	Գետ
Իխթիյար	Ծեր
Իչ, ամէլ	Գործ
Գալըն	Թանձր
Մահպէս	Բանտ
Օգ	Նետ

Պուռնլարըն սուրէթը թէրքիպի պահսընա կէլինտիքտէ, հալը միւֆրէտտէ ուղլական հէյէթը ասլիսի իւզրէ իպգա օլունուր, սեռականըն վէ սըրականըն ախըրլարընա պիրէր է հայցականըն ըրացառականըն է վէ գործիականըն տա ախըրընա «վ իլավէ օլունուր, ներգոյականա կէլինտէքտէ՝ պուռտա պազը քէլիմէնին սեռականընա Դըլաֆգը իլավէ իլէ պազըտա քէլիմէյի հայցական հալինտէ իպգա իլէ հասըլ օլուր. Մէսէլա պիրատէրիմ էվտէ տիր — եղբայրս տունն է : Սիգինքիլէր նէրտէ տիրլէր — Զերիններն ո՞ւր են : Շէհրտէ տիրլէր — Քաղաքն են : Տօլապտա նէր վար — Պահարանը կամ պահարանին մէջ ի՞նչ կայ ելն : Տրական տախի չօգ տէֆա պու գապիլտէն օլուալ պուռնլար չօգ տիյնէմէք վէ օգումագ իլէ իսթիհսալ օլունուր :

Շիմտի պուռնլարընտա ճէմինի եալսագ իչիւն

ԵՐԿՐՈՐԴ ՀՈՂՈՎՈՒՄ

ՄԻՒՅՐԷՏ

Միւճէր . Շէհր
Միւզաֆ . իլէյհ Շէհրին
Մէֆուլ . իլէյհ Շէհրէ
Մէֆուլուն պիհ Շէհրի
Մէֆուլունմինհ Շէհրտէն
Մէֆուլունմա Շէհր իլէ
Մէֆուլունֆիհ Շէհրտէ

ՃԷՄ

» Շէհրլէր
» Շէհրլէրին
» Շէհրլէրէ
» Շէհրլէրի
» Շէհրլէրտէն
» Շէհրլէր իլէ
» Շէհրլէրտէ

ԹԱԼԻՄ

Էսվապ

ԵԶԱԿԻ

Ուղղական Քաղաք
Սեռական Քաղաքի
Տրական Քաղաքի
Հայցական Քաղաքը
Բացառական Քաղաքէ
Գործիական Քաղաքով
Ներգոյական Քաղաքի մէջ

ՅՈԳՆԱԿԻ

Ո . Քաղաքներ
Ս . Քաղաքներու
Տ . Քաղաքներու
Հ . Քաղաքները
Բ . Քաղաքներէ
Գ . Քաղաքներով
Ն . Քաղաքներու մէջ

ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ

Զգեստ

ուղղականըն ախրըրնա եր սեռականըն եր— տը-
րականըն եր— հայցականըն երը բացառականըն երէ
վէ գործիականընատա երով իլավէ իթմէքլէ օլուր
խտէ տէ , պու գայտէլէր անճագ պիր հէճալը ֆ—
լանլլարա մախսուս օլուպ պիրտէն զիյսուտէ հէճալը
բաղմալանլլար իչիւն եալընըզ յոգնակիտէ թէխալ-
լիւֆ իլլէեէրէք միաւանի յոգնակի ուղղականընտա-

Հովուչ	Աւագան
Էվլատ	Որդեակ
Քիլիսէ	Եկեղեցի
Շարասլ	Գինի
Դուզու	Գառնուկ
Փաաիչաչ	Թագաւոր
Ասքէր	Զօրական
Զէման	Ժամանակ

քի եր ին էվիլիկնէ և սեռականըն վէ տրտկանըն
ախըրընա և հայցականըն և բացառականըն և գոր-
ծիականըն և ներգոյականընտա սօնլարընա ԶԷ
լաֆղը իլավէսիլէ օլուր : Պալէատէ միւշտէտէ
օլունան հաց իլէ քաղաք միսալլէրինա, օլուրչո-
կիսի : Հէր նէ դատար սլու գայեալէր մաթլաղ
տըր տինէպիլիրսէտէ պազը իսթիանալարը գա-
տըր քի, անլէրիտէ օլուրատա դիքը ու պէյան էթ-
մէք իչիւն քիթապըմըզըն հաճմը միսախտ տէյիլ
տիր, անճագ պալատէ 15 ինճի թալլսմտէ սուհու-
լէթ իչիւն վազ իտիլէն միսալլէրին շէք ու սուրէ-
թինի կիւզէլճէ գապթ վէ հըֆղ իտէրէք սայիր պիր
չօգ միսալլէր իլէ պիդիմ տախի եինէ այնը թա-
լլսմտէ թէալլիւմ իչիւն վազ իթմիշ օլտուզումուչ
էմսիլէի այնը միսալլէրէ թաթպիզէն հալոփը օլուն-
մուսընա սայ ու ինթիմամ օլունմալը տըր :

16

ՄԷՍՔԷՆ

Վաթան

Քիլիսէ

Ճամի

Սէրայ

Խան

Էվ, խանէ

Չարսու

Շէհիր

Գասապա

Քէօյ

Գուլիսէ

Չայքը

Տէնիզ

Իսթանպօլ

Տիարպէքիր

Գօնեա

Էրզրում

Թօգատ

Սիլաս

Գայսէրի

ԹԱԼԻՄ

Պու կիւն քէօյէ կիթտի-
նի՞զմի

Խայր չէհրէ կիթտիմ

Օ քէօյիւն խամի նէ՞ տիր

ԺԶ

ԲՆԱԿԱՐԱՆ

Հայրենիք

Եկեղեցի

Մզկիթ

Պալատ

Պանդուկ

Տուն

Շուկայ

Քաղաք

Գիւղաքաղաք

Գիւղ

Խրճիթ

Մարգագետին

Ծով

Կոստանդնուպօլիս

Տիգրանակերտ

Իկոնիոն

Կարին

Եւգոկիա

Սերաստիա

Կեսարիա

ՎԱՐԺՈՒԹԻԻՆ

Այսօր գիւղ գնացի՞ք

Ոչ, քաղաք գնացի

Այն գիւղին անունը

ի՞նչ է

Պիլմէյօրում	Ձեւ գիտեր (կոր) 1
Տիւն չարսուեա կիթտի-	Երեկ շուկայ գնացած
նի՞զ մի խտի	էիք
էվէթ կիթմիչ իտիւմ	Այո՛, գնացած էի
Պու կիւն նէ՛րէտէ իտինիզ	Ու՞ր էիք այսօր
էվտէ իտիւմ	Տունն էի
17	Ժէ
Էվ	ՏՈՒՆ
Գարու	Դուռ
Բէնճիրէ	Պատուհան
Հալու	Բակ
Մաթպախ , աշխանէ	Խոհանոց
Օճագ	Ծխան , կրակարան
Գույու	Հոր
Սահրնիչ	Ջրչեղչ , ջրամուար
Մահգէն	Ներքատուն
Նէրտիվէն , նէրտիւսան	Սանդուխ

1 Տէրիսա՛տտէթտէ պուլունան պազը Էրմէնի-
լէրիմիզ լիսանըմըզլա միւթէքէլիւմ օլտուզլարը
էսնատէ , Կո՛ր իսթիմալ իթմէքտէ իսէլէրտէ պու-
նուն անճագ սըզէյի իսպարիյէ (սահմանական եղա-
նակ) իլէ հիքեաեէի միւզարը (տնկատար անց-
եալ) տա իսթիմալ իյլէտիքլէրինի սէօյլէմէյի վա-
զիֆէտէն ատտ իյլէտիւմ : Պու Կո՛ր ըն մանապը
թիւրքճէնին Էօ՛ր մանապընա միւշապիհ տիւր . Սէվէ-
Էօրում կը սիրեւ կոր . միսալինտէ օլտուզու կիսլի :

Գիւրիտ
Անախթար
Սիւրկիւ
Սօսա
Տիրէք
Տիվար
Օտա
Շահնիշին , ճուսպա
Սուֆա

ԹԱԼԻՄ

Էվինիզին գա՞ն փէնճիրէ-
սի վար տըր
Օն պէշ փէնճիրէսի վար
տըր
Գա՞ն օտա վէ գա՞ն սու-
ֆասը վար տըր
Տէօրթ սուֆա վէ տէօրթ
օտասը վար տըր
Գա՞ն գուլու վէ գա՞ն գա-
լուսու վար տըր
Իքի գարու վէ պիր գու-
լուսու վար տըր
Տօլապը Եօ՞գ մու տուր
Էվիթ , օտա վար տըր

18

ՄԱԹՊԱԽ

Ըսկարա

Փականք
Բանալի
Նիգ
Վառարան
Սիւն
Պատ
Սենեակ
Պատշգամ
Սրահ

ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ

Տուներնիւ քանի՞ պա-
տուհան ունի
Տասն և հինգ պատուհան
ունի
Քանի՞ սենեակ և քանի՞
սրահ ունի
Չորս սրահ և չորս սեն-
եակ ունի
Քանի՞ հոր և քանի՞ դուռ
ունի
Երկու դուռ և մէկ հոր
ունի
Պահարան չունի՞
Այո , ան ալ ունի

ԺԸ

ԽՈՀԱՆՈՅ

Կասկարայ

Մաշա	Ունելի
Սաճաեաղը	Եռստանի
Աթէշ	Կրակ
Դավ	Արեթ
Մանկալ	Կրակարան
Բիւլ	Մոխիր
Թանաք	Թոնիր
Օտուն	Փայտ
Օճագ, սօսա	Վառարան
Քէօմիւր	Ածուխ
Պալթա	Տոսար, կացին
Բիւրէք	Թխակ
Եկլրազէ	Հովահար
Թէնճիրէ	Սան, կաթսայ
Թավա	Տապակ
Լէհէն	Կոնք
Քէօրիւք	Փքոց
ԹԱԼԻՄ	ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ
Գա՛ն ատէտ մաշա վէ ըս-	Քանի՞ հատ ունելի և
կարանրզ վար տըր	կասկարա ունիք
Իւչ սկարա վէ սլէն մա-	Երեք կասկարա և հինգ
չամբզ վար տըր	ունելի ունինք
Պու սէնէ օտուն վէ քէօ-	Այո տարի իտայտ և ած ուխ
միւր ալտըն՞ըզ մը խոփ	առա՞ծ էիք
Էվիթ ալմըն խոփք	Այո առած էինք
19	ԺԹ
ԷՇԵԱ.	ԿԱՐԱՍԻՔ
Խալը	Դորդ

Երևն	Բուրդ
Իփէք	Մետաքս
Բամուզ	Բամպակ
Փէրոէ	Վարազոյր
Քիւբէ	Օղ
Երւզիւք	Մատանի
Այնա	Հոյելի
Յըրչա	Խոզանակ
Տիւրպիւն	Դիտակ
Սանտալեա	Նստարան
Սէտիր	Բազմոց
Դարազ	Սանտր
Եաթազ	Անկողին
Գարեօլա	Մաճակալ
Եօրկան	Վերմակ
Չարչաֆ	Սաւան
Եաստըզ	Բարձ
Կերտանլըզ	Մանեակ
Պիլէզիք	Աղարանջ
Ըջըզ	Լոյս
Ֆիթիլ	Պատրոյզ
Պիլէյի	Յեսան
Ուսթուրա	Ածելի
Մում	Մում
Դազմա	Բրիչ
Քիւրէք	Բահ
Էյէ	Խարաոց

Քէնտէ
Գանտիւ
Քէսէր
Թէստէրէ
Քէլբէթէյն
Րէսիմ
Պուրկու
Փէրկէր
Սանտըգ
Չէքմէճէ

ԹԱԼԻՄ

Բէրտէնիզ պէյա՞ղմը գըր-
մըզը մը
Հէր իքիսինտէնտէ վար
տըր

Գա՛ն էաթագ վէ գա՛ն
էօրկանընըզ վար տըր
Օն էաթագ վէ երկիրմի
էօրկանըմըզ վար տըր

20

ՍՈՒՖՐԱ

Փէչկիր
Փիաթա
Պէօյիւք թապագ
Չանագ
Չաթալ
Պըչագ

Քերիչ
Կանթեզ
Ուրագ
Սզոց
Ագցան
Պատկեր
Գայլիկոն
Կարկին
Սնտուկ , արկզ
Գզրոյ

ՎԱՐԺՈՒԹԻԻՆ

Վարագոյրնիզ ճերմակ է
թէ կարմիր
Երկու տեսակէն ալ կայ

Քանի՞ անկողին և քանի՞
վերմակ ունիք
Տասը անկողին և քսան
վերմակ ունինք

Ի

ՍԵՂԱՆ

Անճեսոյ
Սկաւարակ
Պնակ
Պտուկ
Պատառաքալ
Դանակ

Գաշըգ

Գատէհ

Թուզգապը

Էօրթիւ

Սուֆրա պէզի

Փաշավրա

Շամուան

ԹԱԼԻՄ

Թուզ գապը կէթիրինիզ

Գատէհի թէմիլէ

Սու վէր

Պիր տահա շամուան կէթիր

21

ՀԱՅՎԱՆԼԱՐ

Պիւպիւլ

Պըլտըրճըն

Լէյլէք

Գումրու

Գարթալ

Քէքլիք

Գոյուն

Աղօսթօս պէօճէյի

Գուզու

Գանարեա

Սադա գուշու

Ինէք

Դգալ

Բաժակ, գաւաթ

Աղաման

Ծածկոց

Սիւոց

Ջնջոց

Աշտանակ

ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ

Աղաման բերէք

Գաւաթը մաքրէ

Ջուր տուր

Աշտանակ մ'ալ բեր

ԻԱ

ԱՆՍՍՈՒՆԵՐ

Սոխակ

Լորամարգի

Արաքիւ

Տատրակ

Արծիւ

Կաքաւ

Ոչխար

Ճպուռն

Գառնուկ

Դեղձանիկ

Կարմրալանջ

Կով

Օղլագ	Ուլ
Քէչի	Այծ
Թագը	Բարակ
Էօքիւլ	Եզ
Ճամուս , մանտա	Գոմէշ
Թալուգ	Հաւ
Փիլիճ	Վառեակ
Խորող	Աքաղաղ , աքլոր
Թիւթի	Աղուէս
Գազ	Սագ
Գօչ	Խոյ
Էօրսէք	Բադ
Կէյիք	Եղջերու
Էշէք	Էշ
Սըփա	Աւանակ
Քէօբէք	Շուն
Թալչան	Նապաստակ
Ատա Թալչանը	Ճագար
Տէվէ	Ուղտ
Հինտի	Հնդկահաւ
Սինէք	Ճանճ
Փիրէ	Լու
Թախթապիթի	Մլուկ
Մայմուն	Կապիկ
Այը	Արջ
Արը	Մեղու
Սիւլիւք	Տգրուկ

Ֆարէ	Մուկ
Քէրթէնքէլէ	Մողէս
Աթ	Զի
Թայ	Մտրուկ
Գաթըր	Զորի
Քէտի	Կատու
Թօսպաղը	Կրիայ
Սանսար	Կուզ
Դուրթ	Գայլ
Տօմուզ	Խոզ
Գարընճա	Մըջիւն
Ֆիլ	Փիղ
Արսլան	Ասիւծ
Գասլան	Ինձ

ԹԱԼԻՄ

Նէ՞ կիւզէլ տիր դուզու
Տէվէ վէ արըեա պագը-
նըզ
Պու հայվանլարը կէօր-
մի՞ւշմիւ իտինիզ
Պագըլարընը կէօրմիւշ ի-
տիւմ
Աթ, էօրաէք, գազ վէ
գուզուճուզ վա՞ր մը
Խայր պուճլար եօգ տուր
Թավուզ քէտի վէ խօ-
րօզումուզ վար արը

ՎԱՐԺՈՒԹԻԻՆ

Ի՞նչ գեղեցիկ է գառնուկը
Ուղտին և մեկուն նա-
յեցէք
Այս կենդանիները տե-
սած էիք
Մի քանիները տեսած էի
Զի, բադ, սագ ու գառ-
նուկ ունի՞ք
Զէ ասոնք չունինք, հաւ
կատու և աքլոր ու-
նինք

22

ՄԷՄՈՒՐԻՆ ՎԷ

ՄԷՃԱԼԻՍ

Շէհինշահ

Փատիշահ

Գրալ

Իմբէրաթօր

Իմբէրաթօրիձա

Գրալիձա

Բրէնս

Վէլիի ահտ

Սատրազամ

Տախիլիյէ նազըրը

Խարիճիյէ »

Պահրիյէ »

Մէարիֆ »

Մալիյէ »

Ատլիյէ վէ մէզահիսլ նա-

զըրը

Շուրայը տէվլէթ

Միւսթէշար

Զապթիյէ նազըրը

Շէհիր էմինի

Վալի

ԻԲ

ՊԱՇՏՕՆԵԱՆՆԵՐ ՈՒ

ԺՈՂՈՎՆԵՐ

Թագաւոր Թագաւորաց

Թագաւոր , արքայ

Թագաւոր

Կայսր

Կայսրուհի

Թագուհի

Իշխան

Գահաժառանգ , Թագա-
ժառանգ

Մեծ Եպարքոս

Ներքին գործոց նախարար

Արտաքին » »

Ծովային » »

Կրթական » »

Ելեւմտական » »

Արդարութեան և կրօնից
նախարար

Պետական խորհուրդ

Խորհրդական

Ոստիկանութեան նախա-
րար

Քաղաքապետ

Կուսակալ, նահանգապետ

Միւթէսարրըֆ	Կառավարիչ
Րէիս	Նախագահ
Հաքիմ, գառը	Դատաւոր
Նախ	Փոխանորդ դատաւորի
Գայմինգամ	Տեղակալ
Միւթանթըգ, միւմէյիդ	Գննիչ
Միւֆթի	Վճռատու օրինագէտ
Սէրասքէր	Սպարապետ
Նէֆէր	Զինուոր
Զավուչ	Վառոցաւոր
Պայրագտար	Դրոշակիր
Ասաքիրի մուսպլաֆա	Թօշակաւոր զօրք
» րէտիֆէ	Առանց թօշակի »
» սիւարի	Հեծելազօր
» բիյատէ	Հետեւակ զօրք
Մէճլիսի խասար վիւքէլա	Նախարարաց խորհուրդ
» մէսրուսան	Երեսփոխանական ժողով
» այան	Ծերակուտի »
» մուխթէլըթ	Խառն »
» ումումի	Ընդհանուր »
» միլլի	Ազգային »
» րուհանի	Կրօնական »
» ճիսմանի	Քաղաքական »
» սըհհիյէ	Առողջապահական »
» թըպսիյէ	Բժշկական »
» զրաաթ	Երկրագործական »
Գօմլիսիօն	Յանձնաժողով

23	ԻԳ
ՖԻԻԼԻ ԻԱՆԷՆԻՆ	ԽՈՆԱՐՀՈՒՄՆ ԷԱԿԱՆ
ԹԱՍՐԻՖԻ	ԲԱՅԻ 1
Մ Ի Ի Ֆ Ի Տ	Ե Զ Ա Կ Ի
ՍԵՅԷՆ ԷԻԿԱՐԷՅԷ, հալ	Սահմանական Եղանակ, Ներկայ
ՊԷՆ ԻՄ	ԵՄ (Ես)
ՍԷՆ սին	Ես (Դու)
Օ տուր	Է (Նա)
ՃԷՄ	ՅՈԳՆԱԿԻ
ՊԷՆ ԻՎ	ԵՆՔ (մեք)
ՍԷՆ սինԻՎ	ԷՔ (Դուք)
ԱՆԷՐ տիրէր	ԵՆ (անոնք)
ՀԷԷԷԷԷԷ հալ	Անցեալ անկարար
Իտիմ	ԷԻ

1 Իւչ զէմանտա եանի մազը, հալ վէ միւս-
թագպէլտէ պիր հալ ու քէյֆիյէթին վուգուինի
պէյան ու իրայէ լյէյէն քէլիմէլէրէ ֆիիլ Բայ տէ-
նիլիր, մէսէլա սէվտի, եազըյօր, կէլէճէք միւսալ-
լէրինտէ օլտուղու կիպի :

Էլաինէյի սայիրէտէ (պիր ֆիիլի իանէ օժան-
դակ բայ) օլտուղու կիպի պիզիմ լիսանտա տախի
այնը ֆիիլ մէվճուտ խուսկինտէն, վէ Էվվէլ պէ Էվ-
վէլ անտէն սլահս խիլիմէքտէ ատէթ հիւքմիւնէ
կիրմիչ խուսկինտէն, պիզ տախի պուրատա տնընլա
պէրապէր տէօրթ գըյատի ֆիիլլէրինտէ պիրէր նիւ-
միւնէլլէրինի պէրայը թալիմ տէրճ վէ իլապէ իլէ
իքթիֆա լյէտիք :

Իտին

Իտի

Իտիք

Իտինիզ

Իտիլէր

Մաշիկ շահապի

Օլտուր

Օլտուն

Օլտուս

Օլտուդ

Օլտունուզ

Օլտուլար

Միւսիւսիլ

Օլաճաղըմ

Օլաճաղսըն

Օլաճաղ

Օլաճաղըզ

Օլաճաղսընըզ

Օլաճաղար

Սըյէի էմր

ՄիիֆրէՏ

Օլ

Օլմա

ՃիՄ

Օլուն

Օլմայըն

էր

էր

էինք

էիք

էին

Մնցեալ հարարեալ

Եղայ

Եղար

Եղաւ

Եղանք

Եղաք

Եղան

Ապարանի

Պիտի ըլլամ

Պիտի ըլլաւ

Պիտի ըլլայ

Պիտի ըլլանք

Պիտի ըլլաք

Պիտի ըլլան

Հրամայական եղանակ

ԵԶԱԿԻ

Եղիր

Մի ըլլար

ՅՈԳՆԱԿԻ

Եղէք

Մի ըլլաք

ՍԵՂԵԼԻ ԷԼԲԵՂԱԴԵՅԵ ՄԻԻՅՐԵՏ	ՍԿՐԻՊԿԱՆԻ ԵՂԱՆԱԿ ԵԶՍԿԻ
ՕԼԱՅԸՄ	ԸԼԼԱՄ
ՕԼԱՍՐՆ	ԸԼԼԱՍ
ՕԼԱՌՆ	ԸԼԼԱՅ
ՕԼԱՅԸՄ	ԸԼԼԱՆՔ
ՕԼԱՍՐՆՐՂ	ԸԼԼԱՔ
ՕԼԱՌՆԼԱՐ	ԸԼԼԱՆ
ՄԱՍԿԱՐ	ԱՆԵՔԵՆՅԻ
ՕԼՄԱԳ	ԸԼԼԱԼ
ԻՊԻ ԴԵՖԵԼ	ԱՆԵՂԵԼ ԸՆԴՐԱՆԵԼԵՆԻՆՆ
ՕԼՄՈՂ	ԵՂԱԾ
ՄԵՆԵՆԴԵԼ	ԱՊԱՆԻ ԸՆԴՐԱՆԵԼԵՆԻՆՆ
ՕԼՄՃԱԳ	ԸԼԼԱՂՈՒ
ՊԻՐԻՆՃԻ ԹԱՍՐԻՅ	Ա. ԼԶՈՐԴՈՒԹԻՒՆ ԵՏ
ՍԵՂԵԼԻ ԷԼԵՂԱԴԵՅԵ, ԿԱԼ	ՍԱՀԱՆԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ, ՆԵՔԵԼՅ
ՍԵՎԵՐԻՄ	ԿՐ ՍԻՐԵՄ
ՍԵՎԵՐԱԻՆ	ԿՐ ՍԻՐԵՍ
ՍԵՎԵՐ	ԿՐ ՍԻՐԵ
ՍԵՎԵՐԻՂ	ԿՐ ՍԻՐԵՆՔ
ՍԵՎԵՐԱԻՆԻՂ	ԿՐ ՍԻՐԵՔ
ՍԵՎԵՐԼԵՐ	ԿՐ ՍԻՐԵՆ

1 Լիսանդրոստա պիր Ֆիլիլին մաստարը պաղը լիսանդարտա օլտուղու կիպի (աներեւոյթ) ընտան անլաղըրմայը պ իլլա (սահմանական եղանակ) ըն պի-րինճի (դէմք) ինէ նազար իտիլիր . կը փակէ՛ գա-փաղըմ կիպի :

Հիւսիսային հաւ	Առկապար անցեալ
Սէվէր իտիմ	Կը սիրէի
Սէվէր իտին	Կը սիրէիր
Սէվէր իտի	Կը սիրէր
Սէվէր իտիք	Կը սիրէինք
Սէվէր իտինիզ	Կը սիրէիք
Սէվէր իտիլէր	Կը սիրէին
Մաղի շահաւոր	Անցեալ կապարեալ
Սէվտիմ	Սիրեցի
Սէվտին	Սիրեցիր
Սէվտի	Սիրեց
Սէվտիք	Սիրեցինք
Սէվտինիզ	Սիրեցիք
Սէվտիլէր	Սիրեցին
Միւսիսային	Ապահի
Սէվէճէյիմ	Պիտի սիրեմ
Սէվէճէքսին	Պիտի սիրես
Սէվէճէք	Պիտի սիրէ
Սէվէճէյիզ	Պիտի սիրենք
Սէվէճէքսինիզ	Պիտի սիրէք
Սէվէճէքլէր	Պիտի սիրեն
Սըյէի եօր	Հրահայտան եղանակ
Սէվ	Սիրէ
Սէվմէ	Մի սիրեց
Սէվին	Սիրեցէք
Սէվմէյին	Մի սիրէք

ՍԸՅԵՆԻ ԵՆԻՆՆԱՌԵ

Սէվէյիւմ

Սէվէյիւն

Սէվէյիւն

Սէվէյիւմ

Սէվէյիւնիւ

Սէվէյիւնիւ

Մասնաւոր

Սէվէյիւմ

Իսկ Բեթնաւ

Սէվէյիւն

Մասնաւորիւ

Սէվէյիւն

ԹԱԼԻՄ

Գուրթարըրըմ

Գափարըմ

Պաղըրըրըմ

Ուլուրըմ

Սաթարըմ

Պրազըրըմ

Եռասարըմ

Եագարըմ

ԻԲԻՆՃԻ ԹԱՍՐԻՖ

ՍԸՅԵՆԻ ԵՆԻՆՆԱՌԵ, ԿԱՆ

Սէյլէրիւմ

Սէյլէրիւն

Սէյլէր

ՍԿՐԵՆՆԱՌԵ

Սիւրեմ

Սիւրեւ

Սիւրէ

Սիւրենք

Սիւրէք

Սիւրեն

Անբէնայի

Սիւրեւ

Անցեալ ընդունելեալեան

Սիւրաճ

Այսպէս ընդունելեալեան

Սիւրեւ

ՎԱՐԺՈՒԹԻԻՆ

Կ'ազատեմ

Կը փակեմ

Կը գոչեմ

Կը քնանամ

Կը վաճառեմ

Կ'արձակեմ

Կըլեմ

Կը վառեմ

Բ. ԼԾՈՐԳՈՒԹԻԻՆ

Սահմանաւոր եղանակով ներկայ

Կը խօսիմ

Կը խօսիս

Կը խօսի

Սէօյլէրիզ

սէօյլէրսինիզ

սէօյլէրլէր

Հիւեւեհի հաւ

Սէօյլէր իտիւմ

սէօյլէր իտին

սէօյլէր իտի

սէօյլէր իտիք

սէօյլէր իտինիզ

սէօյլէր իտիլէր

Մաշէի շահապի

Սէօյլէտիւմ

սէօյլէտին

սէօյլէտի

սէօյլէտիք

սէօյլէտինիզ

սէօյլէտիլէր

Միւսթաֆաէ

Սէօյլէյէճէյիւմ

սէօյլէյէճէքսին

սէօյլէյէճէք

սէօյլէյէճէիզ

սէօյլէյէճէքսինիզ

սէօյլէյէճէքլէր

Սըյէի եհի

Սէօյլէ

սէօյլէմէ

կը խօսինք

կը խօսիք

կը խօսին

Անցեալ անգար

կը խօսէի

կը խօսէիր

կը խօսէր

կը խօսէինք

կը խօսէիք

կը խօսէին

Անցեալ նորաբեալ

խօսեցայ

խօսեցար

խօսեցաւ

խօսեցանք

խօսեցաք

խօսեցան

Ապահի

Պիտի խօսիւմ

պիտի խօսիս

պիտի խօսի

պիտի խօսինք

պիտի խօսիք

պիտի խօսին

Հրապարական եղանակ

խօսէ

մի խօսիր

սէօյլէյին	խօսեցէք
սէօյլէմէյին	մի խօսիք
Սըյէն էլէնշօյէ	Սորոգաւան
Սէօյլէիմ	խօսիմ
սէօյլէյէսին	խօսիս
սէօյլէսին	խօսի
սէօյլէյէլիմ	խօսինք
սէօյլէյէսինիզ	խօսիք
սէօյլէսինլէր	խօսին
Մասրար	Անէրեայր
Սէօյլէմէք	խօսիլ
Իսի Վէճու	Անցեալ ընդունելութեան
սէօյլէմիշ	խօսած
Տիւնաբայէլ	Ապառնի ընդունելութեան
սէօյլէյէճէք	խօսելու
ԹԱԼԻՄ	ՎԱՐԺՈՒԹԻԻՆ
Չալըշըրըմ	Կ'աշխատիմ
Կէօրինիւրիւմ	Կ'երեւիմ
Տուրուրում	Կը դադարիմ
ԻԻՉԻԻՆՃԻԻ ԹԱՍՐԻՅ	Գ. ԼԾՈՐԴՈՒԹԻԻՆ աս
Սըյէն էլէնշօյէ, հալ	Սահմանական եղանակ, յերկայ
Իւյիւտիւրիւմ	Կ'աղամ
Իւյիւտիւրսին	Կ'աղաս
Իւյիւտիւր	Կ'աղայ
Իւյիւտիւրիւզ	Կ'աղանք
Իւյիւտիւրսինիզ	Կ'աղաք
Իւյիւտիւրլէր	Կ'աղան

Հիփեփեփե հալ

Իւյիւտիւր իտիւմ
 Իւյիւտիւր իտին
 Իւյիւտիւր իտի
 Իւյիւտիւր իտիք
 Իւյիւտիւր իտինիզ
 Իւյիւտիւր իտիլէր

Մադէի շահադի

Իւյիւթտիւմ
 Իւյիւթտիւն
 Իւյիւթտիւ
 Իւյիւթտիւք
 Իւյիւթտիւնիւզ
 Իւյիւթտիւլէր

Միւսիւտիւլ

Իւյիւտէճէյիւմ
 Իւյիւտէճէքսին
 Իւյիւտէճէք
 Իւտէճէյիւզ
 Իւյիւտէճէքսինիզ
 Իւյիւտէճէքլէր

Սւադէի եփ

Իւյիւթ
 Իւյիւթմէ
 Իւյիւտիւն
 Իւյիւտմէյին

Անցեալ աշխարհ

Կ'աղայի
 Կ'աղայիւր
 Կ'աղար
 Կ'աղայինք
 Կ'աղայիք
 Կ'աղային

Անցեալ հաղադէալ

Աղացի
 աղացիւր
 աղաց
 աղացինք
 աղացիք
 աղացին

Ապառնի

Պիտի աղամ
 պիտի աղաս
 պիտի աղայ
 պիտի աղանք
 պիտի աղաք
 պիտի աղան

Հրահայտան էլանալ

Աղա
 մի աղար
 աղացէք
 մի աղաք

ՍԷՂԷԷ ԵՒԽԵՂԱՏԷԷ	ՍԿՈՐԳՈՒԹԻԻՆ
Իւյիւտէյիւ	Աղամ
Իւյիւտէսին	աղաս
Իւյիւտսին	աղայ
Իւյիւտէլիւ	աղանք
Իւյիւտէսինիւ	աղաք
Իւյիւտսինիւէր	աղան
Մասար	Անբէ-յն
Իւյիւթմէք	Աղալ
Իսէ Դճու	Անցեալ ընդոռնել-ն
Իւյիւթմիւշ	աղացած
Միւսնապէլ	Ապառնի ընդոռնել-ն
Իւյիւտէճէք	աղալու
ԹԱԼԻՄ	ՎԱՐԺՈՒԹԻԻՆ
Ֆիզան ու ֆիզան իտէրիւ	Կ'ողբամ
Օյնարըմ	Կը խաղամ
Էվէթէրիւ	Կը լիութամ
Պաղըրըրըմ	Կը պոռամ
Կիտէրիւ	Կ'ելթամ
Տէօնէրիւ	Կը դառնամ
ՏԷՕՐՏԻԻՆՃԻԻ ԹԱՍՐԻՅ	Դ. ԼՅՈՐԴՈՒԹԻԻՆ
ՍԷՂԷԷ ԵԻԿԱՐԷԷ, Կալ	Մահմանական եղանակ ներկայ
Պրագըրըմ	Կը թողում
պրագըրսըն	Կը թողուս
պրագըր	Կը թողու

պրագործը

պրագործընը

պրագործար

Հիւսիսէն հաւ

Պրագործում

պրագործուն

պրագործաւ

պրագործաւք

պրագործաւնը

պրագործաւար

Մալի շահապի

Պրագում

պրագուն

պրագաւ

պրագաւք

պրագունը

պրագաւար

Միւսիսիւ

Պրագաւում

պրագաւուն

պրագաւաւ

պրագաւաւը

պրագաւաւնը

պրագաւաւար

Սըյակի եմ

Պրագ

պրագ մա

կը թողունք

կը թողուք

կը թողուն

Անցեալ անիստ

կը թողուի

կը թողուիր

կը թողուր

կը թողունք

կը թողուիք

կը թողուն

Անցեալ անիստ

թողուցի

թողուցիր

թողուց

թողուցինք

թողուցիք

թողուցին

Ապաւնի

Պիտի թողում

պիտի թողու

պիտի թողու

պիտի թողունք

պիտի թողուք

պիտի թողուն

Հրաւիրուի Եղանակ

թու

մի թողուր

պրագըն
 պրագմայըն
 Սըյդէի ելիւհասիէ
 Պրագայըմ
 պրագասըն
 պրագսըն
 պրագալըմ
 պրագասընըզ
 պրագսընլար
 Մասրար
 Պրագմագ
 Իսի Դեֆու
 պրագմըշ
 Միւնիւգպէլ
 պրագաճագ
 ԹԱԼԻՄ
 Մէն էտէրիւմ
 Պօղազլարըմ
 Տէօքէրիւմ

24

ԼՈՒՂԱԹԸ
 ՄԻԻՍԹԱՄԷԼԷ

Իշթէ
 Իմոի
 Տէրագասպ
 Եինէ
 Էյէր

Թողէք
 մի Թողուք
 Սորոսիւս
 Թողում
 Թողուս
 Թողու
 Թողունք
 Թողուք
 Թողուն
 Անիւրեւոյն
 Թողուլ
 Անցեալ ընդունելութիւն
 Թողած
 Ապառնի ընդունելութիւն
 Թողելու
 ՎԱՐԺՈՒԹԻԻՆ
 Կ'արգելում
 Կը զենում
 Կը հեղում

ԻԴ

ԳՈՐԾԱԾԱԿԱՆ
 ԲԱՌԵՐ

Ահաւասիկ , ահա
 Ուստի , արդ
 Իսկոյն , անմիջապէս
 Դարձեալ , միւսանդամ
 Եթէ , Թէոր

Զաթէն
Անճադ
Հէնուզ
Պազէն
Տիւզիյէ
Կէրչէքտէն
Վէ, հէմ
Քի, կէրէք
Եսխոտ
Նասլ
Շադասըզ
Պէլբի
Սայբի
Պիրտէնպիրէ

ՏԷՎԱՄԻ

Հիչ
Շայէտ
Ուզադ
Եագըն
Զիւնբի
Նասլբի
Քեաչբի
Հաքին
Ամմա
Շիւմոի
Սապահա գարշը
Կիւճսլէլա

Արդէն
Հազիւ
Տակաւին, դեռ
Երբեմն
Շարունակ
Արդարեւ, յիրաւի
Եւ, ու
Թէ
Կամ
Ինչպէս
Առանց կատակի
Թերեւս, գուցէ
Համարեթէ, գրեթէ
Յանկարծ

ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Բնաւ, երբէք
Գուցէ, եթէ երբէք
Հեռու, հեռի
Մօտ
Վասնզի, որովհետեւ
Ինչպէս որ
Իցիւ թէ, երանի թէ
Բայց
Սակայն
Հիմա
Առտուան դէմ
Հազիւ

Կիզլի	Գաղտուկ , ծածուկ
Գօլայճա	Դիւրաւ
Եաւաչ	Կամաց , տակաւ
Հէլէ	Միանգամ
Եաղըգ	Ա.իսոս
Մէյտան	Հրապարակ
Հաշա	Քաւ լիցի , Աստուած չընէ
Էյվճ	Աւաղ
Մէեուսիյէթ	Տրտմութիւն
Եա	Հապա
Եանի	Այսինքն
Զիւնքի	Որովհետեւ , երբ որ
Զիրա	Քանզի , վասնզի , ինչու որ
Մէսրուրիյէթ	Ուրախութիւն
Սէֆիլիք	Թշուառութիւն
Պախթիեարլըգ	Երջանկութիւն
Տամահքեարլըք	Ագահութիւն
Նանքէօրլուք	Ապերախտութիւն
Նազիբլիք	Փափկութիւն
Զայիֆլիք	Տկարութիւն
Զէնկինլիք	Հարստութիւն
Փագիրլիք	Աղքատութիւն
Միւրայլըգ	Կեղծաւորութիւն
Մաղրուրլուգ	Հպարտութիւն
Թէնպէլիք	Ծուլութիւն
Եալանճըլըգ	Ստախօսութիւն
Կիւզէլիք	Գեղեցկութիւն

Ի յիտլիք
Զիֆթճիլիք
Թիւճճարլըգ
Պէօյիւքլիւք
Մէրհամէթսիլիք

25

ՍԱՆԱԱԹՔԵԱՐԼԱՐ

Էթմէքճի
Գույունճու
Էճգաճը
Տէմիրճի
Պազգալ
Զիլինիլի
Գասասալ
Աճճը
Պէրսլէր
Զէօմէքճի
Միւճէլլիտ
Տօղրամաճը
Տիչճի
Զիֆթճի
Ճէվահիրճի
Սա'աթճը
Գունտուրաճը

Քաջութիւն
Հողագործութիւն
Վաճառականութիւն
Մեծութիւն
Անգթութիւն

ԻԵ

ԱՐՀԵՍՏԱԻՈՐՆԵՐ

Հացագործ 1
Ոսկերիչ
Դեղագործ
Երկաթագործ
Նպարավաճառ
Դարբին
Մսավաճառ
Խոհարար
Սափրիչ
Բրուտ
Կազմարար
Ատաղճագործ
Ատամնաբոյժ
Երկրագործ
Ակնավաճառ
Ժամագործ
Կօշկակար

1 Թիւրքճէ (ճի) մանաւոր մագամընտա պազէն լիսանըմըզտա «կոր» «որդ» «վաճառ» «գործ» վէ տտհա էմսալի շէյլէր իսթիմալ օլունմագտա տըր :

Ավճը

Պալըգճը

Շէքէրճի

Պէօրէքճի

Տիւլկէր

28

ԻԻԼՈՒՄ

Իլմի սարֆ

» նահվ

» մանթըզ

» պէլաղէթ

» հիքմէթ

» ախլազ

» նէպաթաթ

» հէնտէսէ

» սէրվէթ

» իլահի

» շիիր

» հէյէթ

» Փըզհ, հուզուզ

» թէպապէթ

» հիսապ

» ճօղրաֆիա

» ինչա

» թարիիս

27

ՔԻԼԻՍԷ

Քիլիսէտէ նէ՞ պուլու-
նուր

Որսորդ

Ձկնորս

Շաքարավաճառ

Ծաղարար

Հիւսն

ԻԶ

ԳԻՏՈՒԹԻԻՆՔ

Քերականութիւն

Համաճայնութիւն

Տրամաբանութիւն

Ճարտասանութիւն

Փիլիսոփայութիւն

Բարոյագիտութիւն

Բուսաբանութիւն

Երկրաչափութիւն

Տնտեսագիտութիւն

Աստուածաբանութիւն

Բանաստեղծութիւն

Աստեղագիտութիւն

Իրաւաբանութիւն

Բժշկականութիւն

Թուաբանութիւն

Աշխարհագրութիւն

Նամակագրութիւն

Պատմութիւն

ԻԷ

ԵԿԵՂԵՑԻ

Եկեղեցիի մէջ ԲՆՆ ԿԸ
գտնուի

Ազիզ չէլէր պուլունուր
Տահա նէ՞ պուլունուր
Քիլիսէ մէմուրլարը

Պազըլարընը սէօյլէ՞րմի-
սինիզ

Փէք ալէա

Էօյլէ իսէ սէօյլէյինիզ

Իշթէ սէօյլէյօրում

Սալիպ , խաչ

Ազիզ քիթապլար վէ սա-
յիրէ

ՄԷՄՈՒՐԻՆ

Պաշ փաթրիգ

Փաթրիգ

Սէր փիսգոպոս

Փիսգոպոս

Սէր բահիպ

Բահիպ

Փափազ վէ ղայրիհիւմ

28

ՄԷՔԹԷՊ

Քիթապ

Քեաղըտ

Գալէմ

Թաշ գալէմ

Գուրչուն գալէմ

Սուրբ բաներ կը գտնուի
Ուրիշ ի՛նչ կը գտնուի
Եկեղեցւոյ պաշտօնեայ-
նէր կը գտնուի

Մի քանիները կըսէք

Ամենայն հաճութեամբ

Խօսեցէք ուրեմն

Ահա կը խօսիմ

Խաչ

Սուրբ գրքերը կայն .

ՊԱՇՏՈՆԵՍՅՆԵՐ

Կաթողիկոս

Պատրիարք

Արքեպիսկոպոս

Եպիսկոպոս

Ծայրագոյն վարդապետ

Վարդապետ

Քահանայ կայն

Ի՛նչ

ՎԱՐԺԱՐԱՆ , ԴՊՐՈՑ

Դիրք

Թուղթ

Դրիչ

Քարեգրիչ

Մատիտ

Թաշ Թախթա	Քարետախտակ
Տէպէշիր	Կաւիճ
Տէֆթէր	Տետրակ
Միւրէքքէսլ	Թանաք, մելան
Տիպիթ	Կաղամար
Թօզ	Աւազ
Գօմէլասթիք	Խէժ
Փէրկէր	Կարկին
Լէօք	Կնքամոմ
Մէօհիւր	Կնիք
Տէրսխանէ	Դասարան
Եազըխանէ	Գրասեղան, գրասենեակ
Մուլալիմ	Դաստիարակ, ուսուցիչ
Միւտիր	Տնօրէն
Մուլալիմէ	Վարժուհի
Շակիրտ	Աշակերտ

ԹԱԼԻՄ

ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ

Նէօրէյէ կիտիեօրսունուզ	Ո՞ւր կերթաք
Մէքթէպէ կիտիեօրում,	Դպրատուն կ'երթամ, ուչ
կէճ գալմըշում	մնացեր եմ
Քիթապլարընըզը ալտը-	Գրքերնիդ առի՞ք
նըզ մը	
Էվլէթ վալիտէճլյիմ ալ-	Այո՛, մայրիկ առի և
տըմ	

1 Լիսանըմըզտա սլիր քէլիմէ « իսմի Թագլիլ »
 « Նուազական անուն » ետրըմագ միւրատ օլունսա,
 օ քէլիմէնին ախըրընա պագէն « իկ, ալ » էտաթ-

Տէրսնիցիէ օյրէնտինի՞ցմի	Դասերնիդ սովրեց՞աք
էվվէթ էֆէնտիմ էօյրէն-	Այո՛ Տէր, սովրած եմ
միշիմ	
էզպէր սէօլէյէպիլի՞րմի-	գոց կրնա՞ք ըսել
սինիզ	
էվվէթ միւքթէտիրիմ	Այո՛ կրնամ
Սէօլէյիւնիզ պազալըմ	Խօսեցէ՛ք նայինք
Ա՛ֆէրին, փէք կիւզէլ	Կեցցես, աղէկ խօսեցար
սէօլէյտինիզ պու սէնէ	այս տարի լաւ քննու-
կիւզէլ իմթիհան վիրէ-	թիւն պիտի տաս
ճէքսինիզ	
Գիթապլարընը թէմամ	Գիրքերնիդ ամբողջ է
մը՞ տըր	
էվվէթ, թէմամ տըր	Այո՛, ամբողջ է
էօտիւնճ պիր սէֆթէր	Փոխ տետրակ մը կու-
վէրի՞րմիսինիզ	տա՞ք
Լութֆէն պիր բարչատա	Կտոր մ'ալ թուղթ տալ
քեաղըտ վէրի՞րմիսինիզ	կը բարեհաճի՞ք
Պուլուրունուզ ալընըզ	Հրամեցէ՛ք առէ՛ք
Փէք մէմնուն օլտում	Շատ շնորհակալ եղայ
Փէրկէրինիզ վա՞ր մը տըր	Կարկին ունի՞ք
Խայր եօգ տուր, լաքին	Ձէ չունիմ, բայց այսօր
պու կիւն ալաճաղըմ	պիտի առնեմ

Լարը « մասնիկ » իլավէ օլունուր վէ պու սուրէթ-տէ ի՛նչ մասնիկլէրի թիւրքճէ « ճըյըզ ճըղազ » մա-գամընա գայիմ օլուր մէսէլա էմիէ+հա, էմիէ+ճէյէշ հալէ, օլու-լ րէրէ, օլու-լճըղալ րէրէ+ն միսալլէրինտէ օլտուղու կիպի :

Պուրայա կէլ , տէրսխա-	Հոս եկու՛ր , դասարանը
նէտէ քիմ վար	ո՞վ կայ
Շակիրտլէր վար տըր	Աչակերտներ կան
Ուսու տուրույօ՞րլար մը	Հանդարտ կը կենա՞ն
էվվէթ , տուրույօրլար	Այո՛ , կը կենան
Սէօյլէ , օլմասըն քի կիւ-	Ըսէ՛ , չըլլայ որ աղմուկ
րիւլթիւ չըգարսընլար	հանեն
Պաշ իւսթիւնէ էֆէնտիմ	Շատ լաւ գլխուս վրայ
Լէօքիւմիւ վէ մէօհիւ-	կնքամոմս և կնիքս դա-
րիւմիւ տէրսխանէտէն	սարանէն առ և հոս
ալտա պուրայա կէթիր	րե՛ր
էրմէնիճէ մուալլիմի կէլ-	Հայկաբանը եկա՞ւ
տի՞ մի	

ԳԸՍՄԸ ՍԱՆԻ
ՄԻԻՔԵԱԼԷՄԵԼԷՐ

29

ՄԻԻԼԱԳԱԹ

Սապահը շէրիֆլէր խայր
օլտուն

Նաճըլընըզ , էյիմիսի-
նիզ

Շիւքիւր ալլահա էյիեիմ
Սիզ նաճըլընըզ

Զօգ էյիյիմ , մէմնունում

Պիրատէրինիզ նաճըլ տըր

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ
ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻԻՆՔ

Իթ

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻԻՆ

Բարի լոյս

Ի՞նչպէս էք , աղէ՞կ էք

Փառք Աստուծոյ աղէկ եմ
Դուք ի՞նչպէս էք

Շատ աղէկ եմ , շնորհա-
կալ եմ

Եղբայրնիդ ի՞նչպէս է

էյի տիր, սիգէ սէլամ	Աղէկ է ձեզի բարեւ
իտէր	կընէ
էֆէնտի, սիզին իսմինի-	Պարո՛ն, անուենիդ չեմ
զի պիլմէյօրում լութ-	գիտեր կը բարեհաճի՞ք
ֆէն սէօյլէ՞րմիսինիզ	ըսել
Պէնտէնիզի՞ն իսմինի մի	ի՞մ անունս
Իսթախֆիրուլլահ, էվ-	Քաւ լիցի, այո՛ պարոն
վէթ էֆէնտի սիզին	ձեր անունը
իսմինիզի	
Իսմիմ վահան տըր	Անունս վահան է
Նէ՞ կիւզէլտէ իսիմ պուլ-	ի՞նչ գեղեցիկ անուն ալ
մուշտունուզ	գտեր էք
Մախլէզինիզ Նէ՞ տիր	Մականուննիդ ի՞նչ է
Աղամեան տըր	Աղամեան է
Նէ՞րէլիսինիզ	Ո՞ւր տեղացի էք
Գայսէրիյէլի	Կեսարացի
Փէտէրինիզին իսմի Նէ՞ տիր	Հօրդ անունը ի՞նչ է
Արտաշէս տիր	Արտաշէս է
Վալիտէնիզին իսմի՞	Մօրդ անունը՞
Վարդուհի տիր	Վարդուհի է
Անլէ՞րին էվլատըմըսընըզ	Անո՞նց որդին էք
էվլէթ մատամ անլէրին	Այո տիկին անոնց որդին
էվլատըմ	եմ
Սիզտէ պէնի թանըտը-	Դուք ալ զիս ճանչցա՞ք
նը՛զ մը	
Մաէթթէէսսիւֆ, խայր	Ո՛չ, դժբաղդաբար
Արամ էֆէնտինին գըզը-	Արամ էֆէնտի աղջիկն
եւմ	եմ

30

ԵԱՇ

Գա՛ջ եաշընտաւընըզ
Օն տօգուզ եաշընտայըմ
Հէմէրէնիզ գա՛ջ եաշըն-
տա տըր
Եիկիրմի եաշընտա տըր
Էվլի՞ մի տիր
Էվլէթ Էվլի տիր
Բիւջիւք պիրատէրինիզ
գա՛ջ եաշընտա տըր
Պէնտէն պիր եաշ քիւ-
ջիւք տիր
Էօյլէ՞ մի, լաքին սիգտէն
չօգ պէօյիւք կէօրիւ-
նիւեօր
Էն պէօյիւք գարընտաշը-
նըզ գա՛ջ եաշընտա տըր
Գըրգ եաշընտա տըր

31

ԳՈՒՆՏՈՒՐԱՃԸ

Քւսթա ագչամլար խայր
օլպուն
Պանա պագընըզ
Րիճա խտէրիմ պիր բար-
չա թէհամիլիւ խտինիզ

Լ

ՏԱՐԻՔ

Քանի՞ տարեկան էք
Տասն և ինն տարեկան եմ
Քոյրդ քանի՞ տարեկան է
Քսան տարեկան է
Ամուսնաց՞ած է
Այո՛, ամուսնացած է
Փոքր եղբայրնիդ քանի՞
տարեկան է
Ինծմէ մէկ տարի փոքր է
Այնպէ՞ս է, սակայն ձեզ-
մէ շատ մեծ կերեւի
Ամենէն մեծ եղբայրնիդ
քանի՞ տարեկան է
Քառասուն տարեկան է

ԼԱ

ԿՕՇԿԱԿԱՐ

Բարի իրիկուն վարպետ
Ինծի նայեցէք
Կ'աղաչեմ քիչ մը համբե-
րեցէք

Պոլլուրուն էֆէնտիմ իշ- թէ կէլտիմ	Հրամեցէ՛ք տէր ահաւա- սիկ եկայ
Ուսթա , պիրատէրիմէ վէ- պանա պիրէր չիֆթ գունտուրա ետրաճագ- սընըզ , վագթինիզ վա՞ր մը	Վարպետ , եղբօրս և ին- ծի մէյմէկ զոյգ կօշիկ պիտի չինէք , ժամա- նակ ունի՞ք
Էվվէթ վագթիմ վար տըր Գա՞ջ կիւնտէն վերէպիլէ- ճէքսինիզ	Այո՛ ժամանակ ունիմ Քանի՞ օրէն պիտի կրնաք . տալ
Օն կիւնտէն վերէպիլիլիմ Զիյանը եօգ պագընըզ քի- ուզաթմայասընըզ	Տասը օրէն կրնամ տալ Հաւ , նայեցէք որ չուշա- ցընէք
Խայր , սէօգիւմէ էմին օլունուզ	Ո՛չ , վստահ եղիք խոստ- մանս վրայ
Զօգ էյի պու իքի չիֆթ գունտուրայա գա՞ջ ղուրուշ վերէճէյիզ	Շատ լաւ քանի՞ շուրուշ պիտի տանք այս երկու զոյգ մուճակին
Սօն ֆիյաթ իքի լիւրա վերէճէքսինիզ	Վերջին գին երկու ոսկի . պիտի տաք
Իէք չօգ տէյիլ մի	Խիստ շատ չէ՞
Խայր , չօգ տէյիլ տիր , արթըզ սիզ պիլիսինիզ	Ո՛չ շատ չէ , ալ դուք գի- տէք
Հէր նէ իսէ կէլ այագլա- րըմըզըն էօլչիւսիւնիւ ալ	Ինչ և իցէ եկուր ոտքեր-- նուս չափը առ

32

ԿԻՃԻ

Կիւնէջ պաթտը
 Իշթէ կիճէ օլտու հէր քէս
 իշինտէն կէլտի , եէ-
 մէքլէրինի եէտիլէր վէ
 եաթմաեա չըգտըլար
 Ա'հ , պագընըզ նէ՞ կիւ-
 գէլ կիճէ տիրո գուշ-
 լարտա եուվալարընա
 կէլիլէր վէ սէսլէրինի
 քէսմիլէր
 Իշթէ պիւթիւն մախլուգ-
 լարտա ուլգուեա տալ-
 տըլար
 Ա'հ եա Բապպի հիշ ուլ-
 գում եօգ
 Այ եօգ հէր եէր գարան-
 լըգ տըր
 Սէմա էթրաֆը էրպաա-
 սընտան պուլութ իլէ
 իհաթա օլունմուշ տըր
 Եափաշ եափաշ պուլութ-
 լար աաղըլմայա պաշ-
 լատըլար
 Գէօյլէ սէմայա աթֆը

ԼԲ

ԳԻՇԵՐ

Արեւը մայրը մոտու
 Ահա գիշեր եղաւ իւրա-
 քանչիւր ոք իրենց գոր-
 ծերէն վերադարձան ,
 կերակուրնին կերան և
 պառկելու ելան
 Ա'հ նայեցէք ի՞նչ գեղե-
 ցիկ գիշեր է թռչուն-
 ներն ալ իրենց բոյնե-
 րը եկած ու ձայներնին
 կտրած են
 Ահա բոլոր արարածներն
 ալ ի քուն մտան
 Ո'վ Աստուած իմ բնաւ
 քուն չ'ունիմ
 Լուսին չկայ ամէն տեղ
 մութ է
 Երկինքը չորս կողմէն ամ-
 պով պատուած է
 Ամսերն կամաց կամաց
 փարատիլ սկսան
 Փոխանակ այսպէս եր-

նազար իթմէքտէն իսէ
կիտէյիմ պէնտէ եա-
թաեւմ պէլքի ույուրում

33

ՍՍՊԱՀ

Սապահլար խայր օլսուն
Պու սապահ նա՞ըլսընըզ
էյի՞միսինիզ

Էլհամտիւլլահ, էյիեիմ
Զաթընըզ նա՞ըլսընըզ
Մէմնունում պէնտէ էյի-
եիմ

Պազընըզ նէ՞ կիւզէլ սա-
պահ տըր

Էվլէթ փէք կիւզէլ սա-
պահ տըր

Իշթէ կիւնէլ տալ թէ-
փէսինտէն կէօրիւնմէ-
եէ պաշատը

Պիւթիւն մախլուգաթ
ուլգուլարընտան ույա-
նըեօրլար

Շիրին սէտալը գուշլար
աղաճլար իւզէրինտէն
թէրէննիւմէ պաշա-
տըլար

Գիլիսէ չանլարընըն հէլա-

կինք դիտելու երթամ
ես ալ պառկիմ կարեւր-
է կը քնանամ

ԼԳ

ԱՌԱԻՕՏ

Բարիլոյս

Այս առաւօտ ի՞նչպէս էք
աղէ՞կ էք

Փառք Աստուծոյ աղէկ եմ
Հրամանքնիդ ինչպէս էք
Շնորհակալ եմ ես ալաղէկ
եմ

Տեսէ՛ք ի՞նչ գեղեցիկ
առաւօտ է

Այո՛, շատ գեղեցիկ առա-
ւօտ է

Ահաւասիկ արեգակն լե-
ռան գազաթէն երե-
ւիլ սկսաւ

Բոլոր արարածներ իւր-
եանց քնէն կ'արթըն-
նան

Քաղցրաձայն թռչուններ
ծառերուն վրայէն ի-
րենց դայլայլիկներն
սկսան

Եկեղեցեաց զանգակներու

վէթլի սէտալէրի էհա-
լիի իպատէթէ տապէթ
էտիյօրլար
Պուլուրուն պիր գահվէ
ալթը իտէլիմ

34

ԱԳՇԱՄ

Ագչամլար խայր օլսուն
Պու կիւն տիւքքեանա
կիթտինի՞զ մի
էվվէթ էֆէնտի կիթտիմ
Ալըզ վերիշ նա՞սըլ տըր
Զիեանը եօգ տուր
Տիւն նա՞սըլտը
Պու գատար տէյիլ իտի
Սիզի՞ն իշէր նասըլ տըր
Օլտուգճա էյի կիտէյօր
էֆէնտի սիզտէ տիւքքեա-
նա կիթտինի՞զ մի իտի
Խայր, պու կիւն կիտէմէ-
տիմ

35

ԹԱԱՄ

Գարնընըզ ա՞ճ մը տըր
էվվէթ աճ տըր
Նէ՞ եէմէք իսթէրսինիզ

հեշտալուր հնջիւնը ժո-
ղովուրդը աղօթքի կը
հրաւիրեն
Հրամայեցէք՝ նախաճաշ
մ'ընենք

ԼԴ

ԵՐԵԿՈՅ

Բարիկուն (բարի իրիկուն)
Այսօր խանութ գացի՞ք
Այո՛ պարոն գայի
Առ և տուրն ի՞նչպէս է
վնաս չունի
Երեկ ի՞նչպէս էր
Գրեթէ այսչափ չէր
Զե՞ր գործերն ինչպէս են
Բաւական աղէկ է
Պարո՞ն, դուք ալ խա-
նութ գաց՞ած էիք
Ո՛չ, այսօր չկրցայ երթալ

ԼԵ

ԿԵՐԱԿՈՒՐ

Փորերնիդ անօթի՞ է
Այո՛, անօթի է
Ի՞նչ կուզէք ուտել

Հէր նէ օլուր իսէ օլ-
սուն

Եէմէք հազըր մը տըր
էվվէթ էֆէնաի պուլու-
րուն հազըր տըր

Թամ վազթինտէ կէլտի-
նիզ օթուրուն պէրա-
պէր եէյէլիմ

Տուա սէօյէյէլիմ վէ պա-
տէհու պաշլայալում

Էթմէք վէ սու կէթիրինիզ
Եէմէք թապազլարընը
էօնիւնիւզէ ալընըզ

Սիզէ նէ՞ իքրամ իտէյիմ

Սիզտէ պուլուրուն

Մէմնունում իշթահըմ
Եօզ տուր

Էօյէ իսէ չայ վէ եախօտ
պիր գահվէ էմր իտի-
նիզ

36

ԳԱԲՈՒ

Գաբու չալընըյօր

Գաբուլու չալըյօրլար

Բիմ տիր օ՛

Պուլուրուն

Բիմի՞ իսթէրսինիզ

Ինչ եւ իցէ բան մը, ի՞նչ
որ ալ ըլլայ

Կերակուրը պատրաստ է
Այո՛ տէր , հրամեցէք
պատրաստ է

Ճիշտ ժամանակին հասաք
նստեցէք միասին ճա-
շենք

Աղօթք ընենք և այնպէս
սկսինք

Հաց և ջուր բերէք
Կերակուրի պնակները
առջեւնիդ առէք

Ձեզի ի՞նչ հրամցնեմ

Դուք ալ հրամեցէք

Շնորհակալ եմ ախորժակ
չունիմ

Ուրեմն թէյ մը կամ սուրճ
մը հրամայեցէք

ԼԶ

ԴՈՒՌ

Դուռն է

Դուռը կը զարնեն

Ո՞վ է այն

Հրամեցէք

Ո՞վ կուզէք

Բիմի՞ն ի՛նչ կէօրիւշմէք	Որո՞ւ հետ տեսնուիլ կու-
իսթէրսինիզ	զէք
Պ... էֆէնտի ի՛նչ	Պ... պարոնին հետ
Պուրատա՞ մը տըրլար	Հո՞ն են
Խայր էֆէնտիմ հէնուզ	Ո՛չ պարոն դեռ նոր դուրս
տիշարը չըգտըլար	ելան
Նէ՞ վագթ կէլիրէր	Ե՞րբ կուգան
Մալիւմ տէյիլ տիր	Յայտնի չէ
Էկէր իսթէր իսէնիզ պիր	Եթէ կ'ուզէք քիչ մը ըս-
բարչա պէքէյինիզ	պասեցէք
Պէքէյմէյէ վագթիմ եօգ	Ժամանակ չունիմ ըսպա-
տուր	սելու
Սիզ պիլիրսինիզ	Դուք գիտէք
Իչթէ կէլիյօրլար	Ահաւասիկ կուգան
Օ՛ սապահլար խայր օլտուն	Բարիլոյս
Իչէրի պուլուրունուզ	Ներս հրամեցէք
37	Լէ
ՀԱՎԱ	ՕԴ
Հավա նա՞սըլ տըր	Օդը ինչպէս է
» գարարըբօր	» փոփոխական է
» աչըլըյօր	» կը բացուի
» սօզուլույօր	» կ'աւրուի
» ֆէնա տըր	» գէշ է
» սըճագ տըր	» տաք է
» սօզուգ տուր	» ցուրտ է
» պուլութլու տուր	» ամպրտ է
Շիտտէի՛լի եաղմուր եա-	Սաստիկ անձրեւ կուգա՞յ
ղըբօր	

Գար վէ տօլու եազըյօր
Շիտտէթլի ըրիզկեար չըգ-
տը գարլար վէ պուզլար
էրիմէյէ պաշլատըլար
Պու կիւն հաւա կիւզէլ
օլաճագ
Շիմէք չազըյօր եըլտը-
րըմ կէլիյօր
Եըլտըզլարը կէօրիւեօր-
մուսունուզ
Էվվէթ կէօրիւյօրում
Հէր չէյտէն զիյատէ Փայ-
տէլի օլան նէ՞ տիր
Հաւա տըր

37

ՏԻՔԻՇ ՏԻՔՄԷՔ

Պու կիւն պիր բարչատի-
քիլէճէք տիքիչիմ վար
տըր
Տիքիլէճէք նէյինի՞զ վար
տըր
Պիր Փիսթանըմ վար տըր
Հաւա պուլանըգ տըր իչ
տիքմէք իչիւն միւսա-
իտ տէյիլ տիր
Էվվէթ պէնտէ անըն իչիւն
գայկըսըզ տուրույօ-
րում

Յ

Զիւն և կարկուտ կուգայ
Սաստիկ փոթորիկ ելաւ
ձիւներ և սառեր հա-
լիլ սկսան
Այսօր օդը գեղեցիկ պի-
տի ըլլայ
Փայլակ կընէ, կայծակ
կուգայ
Կը տեսնէ՞ք աստղերը
Այո կը տեսնեմ
Ամէն բանէ աւելի սի-
տանի եղողը ո՞րն է
Օդն է

ԼԷ

ԿԱՐ ԿԱՐԵԼ

Այսօր քիչ մը կար ունիմ
կարելիք
Ին՞չ ունիք կարելու
Շրջագգեստ մ'ունիմ
Օդը մութ է կար կարելու
համար յարմար չէ
Այո՛, ես ալ անոր հա-
մար անհոգ կեցած եմ

Բէճա իտէրիմ հանճապա-	Կ'աղաչեմ տիկին ինծի
նա պիր իյնէ վէրին	ասեղ մը տուէք
Պուլուրուն հանճա	Հրամեցէք տիկին
Խայր պու իյնէ բէք գա-	Չէ՛, այս ասեղը շատ
լըն տըր	հաստ է
Իշթէ պաշգա պիր տահա	Ահաւասիկ ուրիշ մ'ալ
Մէմնունում, պուտաբէք	Շնորհակալ եմ այս ալ
ինճէ տիր	շատ բարակ է
Եիւքսիւկիւմիւ աճապա	Մատնացս ո՞ւր դրի արդ-
նէ՞րէյէ գոյտում	եօք
Պագընըզ մատամ շու օլ-	Նայեցէք աիկին սա չըլ-
մասըն	լայ
Խա՛յր օ տէյիլ տիր պէ-	Ո՛չ ան չէ իմս դեղին է
նիմբի սարը տըր	
Տիքիլէճէք պիր փրօս-	Կարելու գողնոց մ'ալ ու-
թէլա տահա վար իմիշ	նիմ եղեր

ՅԾ

ՍԱԱԹ

Բէճա իտէրիմ լութֆէն
սաաթըն գաշ օլտու-
ղունու սէօյլէ՞րմիսինիզ
Աֆիլ իտէրսինիզ, սաաթը
գուրմայա ունութմուշ
օլտուղումտան իշլէմէ-
յօր տուրմուշ տուր

Սաաթըմ պօզուլմուշ տըր
Սաաթճըյա կէօնտէրէ-
ճէյիմ

ԼԹ

ԺԱՄԱՑՈՅՑ

Կաղաչեմ Ժամուն քանի
ըլլալը ըսել կը բարե-
հաճի՞ք
Կը ներէք Ժամացոյցս չը
գալեր, կեցեր է որով-
հետեւ լարելու մոռցեր
եմ

Ժամացոյցս աւրուած է
Ժամագործին պիտի խըր-
կեմ

Փէք էյի եարարսընդ	Շատ լաւ կընէք
Սիզին սաաթընդ գաջ	Ձեր ժամացոյցը քանի՞ է
տըր	
Ալթըյը չէյրէք կէջիօր	Վեցը քառորդ կ'անցնի
Պիր պուչուգ տուր	Մէկ ու կէս է
Իքելի չէյրէք կէջմիշ	Երկուքը քառորդ անցեր է
Սաաթ ալթըյը չալտը	Ժամը վեց զարկաւ
Իշթէ չալըյօր	Ահա կը զարնէ
Սաաթըն գաջ օլտուղու-	Ժամը քանի ըլլալը ճիշտ
նու տօղրու պիլմէյօր-	չէ՞ք գիտեր
մուսունուղ	
Թամ օն իքի տիր	Ճիշդ տասներկուք է
40	Խ
ԷՎՏԷ ՄԻԻՔԵԱ-	ՏԱՆ ՄԷՋ ԽՕՍԱԿՑՈՒ-
ԼԷՄԷ	ԹԻՒՆ
Պու կիւն նէ՞ եարտընդ	Ի՞նչ ըրիք այսօր և ու՞ր
վէ նէ՞րէյէ կիթտինիւ	գացիք
Պու կիւն պիր եէրէ կիթ-	Տեղ մը չգացինք այսօր
մէտիք	
Պիր կէլէն օլտուումու	Եկող մ'եղ՞աւ
Էվվէթ տօսթոււնուղ կէլ-	Այո բարեկամնիդ եկաւ
տի լաքին զէվալը բէք	բայց խեղճը շատ տը-
մէյեուս խի	խուր էր
Աճապա նի՞ջիւն	Արդեօք ինչ՞ու
Չունքի, փէտէրի պիրտէն	Վասնզի մէկէն իմէկ հի-
պիրէ խասթա օլմուշ	ւանդացեր է իւր հայրը
նէ՞ տիյօրսուն, սահիհ մի՞	Ի՞նչ կըսէք ստոյգ է

էօյլէ իմիշ ճէնապը Հագդ	Այնպէս է եղեր Աստուած
չիֆա վերսին	առողջութիւն տայ
էօյլէ իսէ պիր տէֆա կի-	Ուրեմն անգամ մը եր-
տիպ կէօրմէլի	թալ և տեսնալու է
Ա՛հ վալիտէճիլիմ պու	Ա՛հ մայրիկ այսօր աղքատ
կիւն պիր Փագիր կէօր-	մը տեսայ և շատ ցա-
տիւմ վէ չօդ անըտըմ	ւեցայ

ՏԵՎԱՄԻ

ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Պիր գատէհ սու վեր	Գաւաթ մը ջուր տուր
Գատէհի թէմիզլէ	Գաւաթը մաքրէ
Վալիտէ քի՞մ տիր օ գարը	Մայրիկ ո՞վ է այդ կինը
Հէքիմին խըզմէթճիսիտիր	Բժշկին սպասուհին է
Շու գըզ քիմին տիր	Այս աղջիկը որո՞ն է
Տավա վէքիլինին հէմէի-	Փաստաբանին քոյրն է
րէսի տիր	
Վալիտէ պաշըմ աղըըյօր	Մայրիկ գլուխս կը ցաւի
Գարնըմ չօդ անըգտը եէ-	Փորս շատ անօթեցաւ բան
յէճէք պիր չէյինիզ	մը ունի՞ք ուտելու
վար մը	
Նէ՞ իսթէրսինիզ	Ի՞նչ կ'ուզէք
Նէ՞ օլուր իսէ օլսուն	Որ և իցէ բան մը
Տիմէք քի գարնընըզ փէք	Ըսել է թէ՛ փորդ շատ
ան տըր	անօթի է
Էվվէթ վալիտէ էօյլէ տիր	Այո՛ մայրիկ այնպէս է
կիտէյիմ	Պէտք է որ երթամ
Նէ՛րէյէ կիտէճէքսինիզ	Ո՛ւր պիտի երթամ
Տօսթուսուն էվինէ	Բարեկամիս տունը

Օրատա՞մը գալաճագսը- նըզ	Հո՞ն պիտի մնաք
Խայր կէլէճէյիմ	Թ'չ պիտի գամ
Գաբօւնըն անախթարընը ալընըզ	Դռան բանալին առէք
41	ԽԱ.
ՀէՔիՄ ԻԼԷ	ԲԺՇԿԻ ՀԵՏ
ՄԻԻՔԵԱԼԷՄԷ	ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
Ագչամլար խայր օլսուն նա՞սըլսընըզ	Բարի իրիկուն ի՞նչպէս էք
Հիչ էյի տէկիլիմ տօք- թօռ էֆէնտի	Բնաւ աղէկ չեմ Տէր բը- ժիշի
Նէ՞րէնիզ աղբըյօր	Ո՞ր տեղերնիդ կը ցաւի
Շիտտէթլի պաչըմ աղբը- յօր	Սաստիկ գլուխս կը ցաւի
Պաչգա նէ՞րէնիզ աղբը- յօր	Ուրիշ ո՞ր տեղերնիդ կը ցաւի
Գարնըմ, պօղազըմ աղ- բըյօր վէ ելւրէյիմ գարըջըյօր	Փորս, կոկորդս կը ցաւի և սիրտս կը խառնուի
Տիլինիգի տիշարը չըգարըն	Լեզունիդ դուրս հանեցէք
Սաղ գօլունու վէր պա- գայըմ	Աջ թեւդ տուր նայիմ
Կիճէյի նա՞սըլ կէջիրիյօր- սունուզ ույգունուզ վա՞ր մը	Գիշերը ի՞նչպէս կանցու- նէք քուն ունի՞ք
Խայր ույգում եօգ տուր	Ոչ, քուն չունիմ միշտ

տայիմա պիհուգուրլուգ իլէ կէջիրիյօրում Խասթէլիյինիզ նէ՞ վադթ վէ նա՞սըլ պաշլատը Իքի կիւն էվվէլ պիր տիթրէմէ իլէ պաշ- լատը	անհանգստութեամբ կանցունեմ Հիւանդութիւննիդ ե՞րբ և ի՞նչպէս սկսաւ Երկու օր առաջ դողով մ'սկսաւ
Իշթհանըզ նա՞սըլ տըր Ասլա իշթհամ եօգ տուր	Ախորժակնիդ ի՞նչպէս է Ամենեւին ախորժակ չու- նիմ
Րէճա խտէրիմ խասթէլի- յիմ նա՞սըլ տըր չիւպ- հէլի՞մի տիր	Կաղաչեմ հիւանդութիւ- նըս ի՞նչպէս է վըտան- գաւ՞որ է
Խայր թէհիքէլի տէյլի տիր լաքին տայիմա իհ- թիրազ իլէմէլի տիր	Ո՛չ վտանգաւոր չէ սա- կայն միշտ զգուշանա- լու է

42

ԽԲ

ՊԱՂՁԷՆԷ ԿԻԹՄԷՔ

ՊԱՐՏԷՁ ԵՐԹԱԼ

Նէ՞րէտէն կէլտինիզ վէ նէ՞րէյէ կիտլիյօրսունըզ	Ո՞ւստի եկաք և ո՞ւր կեր- թաք
Չարչուտան կէլտիմ չիմ- տիտէ պաղչէյէ կէզ- մէյէ կիտէյօրում	Շուկայէն եկայ հիմա սը պարտէզ կ'երթամ պը- տըտելու
Պէնտէ կէլէյի՞մ մի	Ես ալ գա՞մ
Պուլուրուն սիզ պիլիր- սինիզ	Հրամեցէք դուք գիտէք
Լուծֆէն պիր բարչաֆիչ մը սսխտսել բտրեհա-	

պէքլէյի նիզտէ կիտէ - յիմ վալիտէ մտէն էմիր իսթիհասալ իտէյիմ	ճեցէք որպէսզի եր- թամ մօրմէս հրաման սունեմ
Վալիտէ լէֆիգիմ իլէ պաղչէյէ կիթմէյէ րուխսաթ վէրի՞րմիսի-	Մայր հրաման կուտ՞աք ընկերոջս հետ պարտէզ երթալ
նիզ	
Նէ՞ վագըթ կէլէճէքսինիզ	Ե՞րբ պիտի գաք
Իքի սասաթ սօնրա կէլի-	Երկու ժամէն կուգանք
րիզ	
Կիտէպիլիւրսինիզ	Կրնաք երթալ
Զօգ մէմնուն օլտունմ	Խիստ ուրախ եղայ
43	ԽԳ
ԵՕԼՃՈՒԼՈՒԳ	ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴՈՒԹԻԻՆ
Նէ՞րէյէ կիտէճէքսինիզ	Ո՞ւր պիտի երթաք
էվրօբաեա	Եւրոպա
Նէ՞ զէման	Ե՞րբ
Իքի կիւնտէն սօնրա	Երկու օր վերջը
Եօլ հագըրլըգլարլ կէօր-	Ճամբու սլատրաստու-
տիւնի՞լզ միւ	թիւններ տես՞աք
Պաղըլարընը կէօրտիւմ	Տեսայ մի քանիները
Միրուր թէգքիրէսինի ալ-	Անցագիրնիդ առ՞ած էք
տընը՞զ մի	
էվլէթ պու սապահ ալ-	Այո այս առաւօտ առի
տլմ	
Նէ՞ գատար գալաճագսը-	Ո՞րչափ պիտի մնաք
նըզ	

Քիմ պիւր պէլի տէյիլ տիր	Ո՞վ գիտէ յայտնի չէ
Սիւզ գօնդը թարաֆա կիտէճէքսինիզ	Դուք ո՞ր կողմը պիտի եր- թաք
Պէնտէ գայսէրիյէյէ կի- տէճէյիմ	Ես ալ կեսարիա պիտի երթամ
Օրատա չօգ դալաճա՞գ- մըոընըզ	Հոն շատ պիտի մնաք
Պազալըմ եա պէն օրա- տա գալըրըմ վէ եա- խօտ ֆամիլեամը պու- րաեա կէթիրիրիմ	Տեսնենք կամ ես հոն կը մնամ կամ թէ ընտա- նիքս հոս կը բերեմ
Ալլահ սէլամէթ վէրսին	Աստուած բարի ճանա- պարհ ապ
44	ԽԴ
ԻԼՔ ՊԱՀԱՐ	ԳԱՐՈՒՆ
Իչթէ իւք պահար թէ- գարրիւպ իթաի	Ահա գարունը մօտեցաւ
Հանըմլար, էֆէնտիլէր, չու կիւզէլ չիչէքլէրի կէօրիւեօրմուսունուզ	Տիկնայք և պարոնայք կը տեսնէ՞ք այս գեղեցիկ ծաղիկները
Էվվէթ կէօրմէքլէ միւ- թէլէզիզ օլուեօրուզ	Այո տեսնելով կը զուար- ճանանք
Հաքին նէ կիւզէլ ըէնկ վէ գօգուեա մալիք տիրլէր	Բայց ինչ սիրուն գոյն և հոտեր ունին
Հազգընըզ վար	Իրաւունք ունիք

Իկք պահար մէվսիմինի Գարնան եղանակը ամէն
հէր վագթտան զիյատէ Ժամանակէն աւելի կը
սէվէրիմ սիրեմ

Էվվէթ հէր գէմանտան Այո, ամէն Ժամանակէն
զիյատէ սէվիլէճէք պիր աւելի սիրուելիք եղա-
մէվսիմ տիր նակ մ'է

Աճապա նի՞շուն

Արդեօք ինչո՞ւ

Զիւնքի օ գէման օվատէ Որովհետեւ այդ ատեն
պաղչէլէրոտէ լաթիֆ դաշտերուն և պար-
գօգուլու եէշիլ, գըր- տէգներուն մէջ անու-
մըզը, պէյազ վէ սա- շահոտ, կանաչ, կար-
րըմթըրազ շիւքիւֆէ- միր, ճերմակ և դեղ-
լէր զարիֆ եաբրազլա- նագոյն ծաղիկները ի-
րենց խառուտիկ թեր-
րընը աշարլար թերը կը բանան

45

ԽԵ

ՊԻՐ ԶՕՃՈՒԳԼԱ

ՏՂԱՅ ԾԸ ԻԻՐ

ՎԱԼԻՏԷՍԻ

ՄՕՐԸ ՀԵՏ

Վալիտէճիլիմ, պէն գա՞ջ Մայրիկ, ես քանի տա-
եաչընտայըմ րեկան եմ

Պէշ եաչընտասըն եավ- Հինգ տարեկան ես զա-
րում ւակս

Պէնի քիմ խալզ իթտի Զիս ո՞վ ստեղծեց

Ալլահ Աստուած

Ալլահ նէ՞րէտէ տիր Աստուած ո՞ւր է

Հէր եէրտէ հազըր տըր Ամեն տեղ է

Պիզ հէր նէ քի եաբար- Մենք ինչոր ընենք նա կը
սագ կէօրիւր, պիզիմ տեսնէ. մեր բուն և
ասըլ վէ էն պէօյիւք ամենէն մեծ Հայրերնիս
Բէտէրիմիզ օ տուր այն է

ԵՆՐԻ ԿԵՕԻԼ ԵՕԳՄԱՆ ՎԱՐ
ԻՄԵՆ ՔԵՆՄԻՍԻ ՕԼՄՈՒ-
ՂՈՒՆՄԱՆ ԱՆԱ ԽԱՂԻԳԸ
ԱՂԻՄ ԻԼՃԱՆ ԻՆՎԱՆՆՐՆՐ
ՎԵՐԻՐԻԳ

ՎԱԽԻՄԵ ՆՈՒ ՃԻՃԵՔԼԵՐԵ
ՎԱԳ, ՆԵ՞՞ ԿԻԼՂԵԼ ՄԻՐ-
ԼԵՐ, ԱՃԱՎԱ ԱՆԼԵՐԻ
ՔԻՄ ԵԱՐՄՐ

ԱԼԼԱՀ

ՊԻԼԻՐՄԻՍԻՆ ԵԱՎՐՈՒՄ ՃԵ-
ՆԱՎՐ ՀԱԳԳ ՎԻԳԻ ՔԵՆ-
ՄԻՆԵ ՍԵՃՄԱ ԳՐԼՄԱԳ
ԻՃԻՆ ԽԱԼԳ ԻԹՄԻ

ԵՕԼԵ ԻՍԵ ՄՕԱ ԻԹՄԵՆԻՆ
ԵՕԼՈՒՆՈՒ ՎԱՆԱ ԷՕԵՐԵԹ

ԱՓԵՐԻՆ ՕԼԼՈՒՄ ԱՓԵՐԻՆ

46

ԷՐՄԵՆԻՃԵ ԷՕՅՐԵՆՄԵՔ

ԷՐՄԵՆԻՃԵ ԷՕԵՐԵՆՄԵՔ Ի-
ՃԻՆ ՆԵ՞՞ ԼԱՂԼՄ ՄՐՐ

ՍԱԵ ՈՒ ԿԱԵՐԵԹ

ՉԱԼԸՄԱԳ ԻՍԹԵՐՄԻՍԻՆԻԳ

ՇԻԼՎԵՃԵՍԻԳ

ՐԵՓԻԳԻՆՄԵ ԷՐՄԵՆԻՃԵԵԵ
ՉԱԼԸՄԱԳ ԱՐԳՈՒ Ի-
ՄԵՐ ՄԻ

ԵՐԿԻՐ ՈՒ ԵՐԿԻՆՔՐ ՈՃԻՆՃԵ
ՍՄԵՂԾՈՂՐ ԻՆՔՆ ԸԼԼԱ-
ԼՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ԱՐԱՐԻՃ
ԱՆՈՒՆՐ ԿՈՒՄԱՆՔ

ՄԱԵՐԻԿ, ՆԱԵ ԻՆ՞Ճ ՍԻ-
ՐՈՒՆ ԵՆ ԱԵՍ ԾԱՂԻԿ-
ՆԵՐ, Ո՞Վ ԱՐԳԵՕՔ ՎԱ-
ՆՈՆՔ ԸՐԱԼ

ԱՍՄՈՒԱԾ

ԳԻՄԵ՞Ս ՄՂԱՍ, ԱՍՄՈՒԱԾ
ՄԵՂ ՍՄԵՂԾԵԵ ՈՐԱԿԵՂԻ
ՂԻՆՔՐ ՎԱՇՄԵՆՔ

ՈՒՐԵՄՆ ԱՂՕԹՔ ԸՆԵԼՐ ԻՆՃ
ՍՈՎՐԵԵԴՈՒՐ

ԱՎՐԻ՛Ն ՂԱԼԱԿԱ ԱՎՐԻ՛Ն

ԽՉ

ՀԱՅԵՐԵՆ ՍՈՎՐԻԼ

ՀԱԵՐԵՆ ՍՈՎՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
Ի՞ՆՃ ՎԵՄԵ Ե

ԱՃԽԱՄՈՒԹԻՆ

ԿՈՒՂԵ՞Ք ԱՃԽԱՄԻԼ

ԱՆՄԱՐԱԿՈՅ

ՔՆԿԵՐԳ ԱԼ ԿՈՒՂԵ՞Ք ԱՃ-
ԽԱՄԻԼ ՀԱԵՐԵՆԻ

Մէջմուռ խտերիմ քի ար-
զու խտեր

Էրմէնիճէ պիպէ լազըմ
մը տըր

Հէր չէյտէն գիյատէ լա-
զըմ տըր մատամ քի էր-
մէնիիզ

Պուռտան մա'ատա պու
լիսանլա քիլիսէլէրի-
միզտէ իճրայը այըն օ-
լունուր

Պու լիսանլա փատիշահը-
մըզ էֆէնտիմիզ իջիւն
տօալար խտերիզ

47

ՄԻԼԼԷԹ

Հա՞նկը միլլէթտէնսինիզ

Էրմէնի միլլէթինտէն իմ
Էրմէնիճէ պիլի'րմիսինիզ
նայր

Այըպ տէյի'լմի

Պիլմէմէք այըպ տէյիլ
էօյրէնմէմէք այըպ տըր

Տիմէք քի էօյրէնմէյէ
արզունուզ վար տըր

Ֆէվգէլատէ արզում վար
տըր

Կը յուսամ թէ կը փափա-
քի

Հայերէնը մեզի պիտանի՞
է

Սմէն բանէ աւելի պէտք
է քանի որ հայ ենք

Ասկէ զատ մեր եկեղեցեաց
մէջ կրօնային արարո-
ղութիւնները միայն
այս լեզուով կը կա-
տարուի

Այս լեզուով մեր վե-
հափառ կայսեր համար
աղօթքներ կընենք

նէ

Ա.ԶԳ

Ո՞ր ազգի կը պատկանիք,
ո՞ր ազգէն էք

Հայ եմ, Հայ ազգէն եմ
Հայերէն գիտէ՞ք

Ոչ

Ամօթ չէ՞

Զի գիտնալը ամօթ չէ չը
սովորիլը ամօթ է

Ըսել է որ փափաք ու-
նիք սովորելու

Չափազանց փափաք ու-
նիմ

Փէք մէմուռն օլտոււմ
Պէն զաթէն պու քիթապ-
տան պիր ատէտ իշթի-
րա իլէտիւմ, վէ հէր
կիւն պիրէր ատէրա էօյ-
րէնմէյի քէնտիմէ վա-
զիֆէ ատտ իլէտիւմ

էզանճիւմէ իւչ կիւն
զարֆընտա աօգու-
զունճու տէրսէ վասըլ
օլտոււմ

Հազըգէթէն սիզին շու
ղայրէթինիզ շայեանը
թահսին տիր. պինաէն
ալէյհ պու պապտէքի
մէմուռնիյէթիմի պէ-
յան իլէրիւմ

48

Պիր ԲիթԱՊճԸ ԻԼԷ
Միւքեայէմէ քիթապը-
նըզ վար մը տըր
էվէթ էֆէնտիւմ վար տըր
Պիր ատէտ վէրինիզ
Գաճնը Նէվինտէն իս-
թէրսինիզ
Գաճ Նէվ վար տըր քի
Նէվպէնէվ տիֆ

Խիստ ուրախ եղայ
Ես արդէն այս գիրքէն
հատ մը գնեցի և ամէն
օր մէյմէկ դաս սով-
որիլը ինծի պարտակա-
նութիւն համարեցի

Այսու ամենայնիւ երեք
օրուան մէջ իններորդ
դասը հասայ

Արդարեւ ձեր այս ջան-
քերը գովեստի արժա-
նի են որոյ առթիւ իմ
շնորհակութիւնս կը
յայտնեմ

ԽԸ

ԳՐԱՎԱՃԱՌԻ ՄԸ ՀԵՏ

Խօսակցութեան գիրք ու-
նիք

Այո տէր ունիւմ

Հատ մը տուէք

Ո՞ր տեսակէն կուզէք

Քանի՞ տեսակ կայ որ

Տեսակ տեսակ է

Պիզէ այիտ օլանընը վէ- րինիզ	Մեզի վերաբերեալը տը- ուէք
Աֆվ իտէրսինիզ անլա- եամատըմ ինկիլիզճէ	Կը ներէք չը կրցայ հառ- կընալ Անգղիեէրէն-
միւքեալէմէ մի՞ իսթէր- սինիզ եօգսա Ֆրան-	խօսակցութիւն կ'ուզէք եթէ ոչ Գաղղիերէն
սըզճա Րումճա մը	Յունարէն
Էրմէնի օլտուղումու ան- լայամատըղընըզա չօգ	Հայ ըլլալս չհասկընալ- նուդ համար շատ ցա-
թէէսիւֆ իթտիմ	ւեցայ
Էրմէնի՞միսինիզ	Հայ էք
Շիւպհէ եօգ	Անտարակոյս
Աֆվ իտէրսինիզ	Կը ներէք
Զարարը եօգ	Վնաս չունի
Շիմտի անլատընըզ եա	Հիմա հասկցա՞ք
Էվվէթ էֆէնտիմ	Այո աէր
Էրմէնիճէ, թիւրքճէ եէ-	Հայերէն, տաճկերէն նոր-
նի նէչր օլունան միւ-	հրատարակող խօ-
քեալէմէ քիթապըն-	սակցութեան գրքէն
տան իսթէրսինիզ տէ-	կուզէք այնպէս չէ՞
յի՞լ մի	
Էվվէթ օնտան իսթէրիմ	Այո անկէ կուզեմ
Գա՛ն ղուրուչա տըր	Քանի՞ ղուրուչի է
. . . ղուրուչա տըր	. . . ղուրուչի է
. . . ղուրուչ վէրինիզ	. . . ղուրուչ տուէք
Նէ՞ վիրէճէքսինիզ	Ի՞նչ պիտի տաք
Պիր չէյրէք վիրէճէյիմ	Քառորդ մը պիտի տամ

Ուֆադիլդըմ եօգ տուր	Մանրուկ չունիմ
Սիզտէ՛ տէ մի եօգ տուր	Դո՛ւք ալ չունիք
Օլսա խոր վերիւր խորմ	Եթէ ըլլար կուտայի
Նէ՞ ետրաճաղըզ	Ի՞նչ պիտի ընենք
Սիզ պիւրսինիզ	Դուք գիտէք
Սարրաֆա պօզտուրա-	Սեղանաւորին աւրել
լըմ մը	տանք
Փէք կիւզէլ չաբուզ ի-	Շատ լաւ շուտ ըրէք
տինիզ	
Պուլուրունուզ	Հրամեցէք
էֆէնտի, քիմի՞ն իչիւն	Տէր որ՞ու համար գնեցիք
իշթիրա իյլէտինիզ	զայս
պունու	
Պէնտէնիզ իչիւն քիթապ-	Ինծի համար պարոն գը-
ճը էֆէնտի պիր ազ	րավաճառ քիչ մը ա-
էվվէլ պիրտէն պիրէ	ռաջ մէկէն ի մէկ Հայ
էրմէնի օլտուղումու	ըլլալ չէիք կլլցած
թանըեամատընըզ իտի,	հասկնալ, առաջ Աս-
ինչալլահ պիր տահա	տուած մէյմ'ալ եկած
կէլտլիմտէ թանըեա-	ատենս պիտի հասկը-
ճազսընըզ	նաք
Մուվաֆֆազըյէթինիզի	Յաջողութիւն կը մազ-
թէմէննի իյլէրիմ:	թեմ:

ՍՕՆ

ՎԵՐՁ

Գրաստար մաթալաաը

ՄԻԻՆՏԵՐԻՃԱԹԸ ՔԻԹԱՊ

Էրմէնի վաթրիգխանէսի
մէարիֆ գոմիսսիօնու
րիւխսաթնամէսի
Իֆատէ

1. Զէման
2. Հաֆթա
3. Կիւն
4. Մէվսիմ
5. Ճիհան
6. Րէնկ
7. Էլալիսէ
8. Ատատը ասլիյէ
9. Ատատը վասֆիյէ
10. Նաֆագա
11. »
12. Ագրապա
13. Ինսան
14. Հալ
15. Ահվալը Իսմ
16. Մէսքէն
17. Էվ
18. Մաթպախ
19. Էշեա
20. Սուֆրա
21. Հայվանաթ
22. Մէմուրին վէ մէճա-
լիս
23. Ֆիլիլի իանէնին թաս-
րիֆի

Տէօրթ լծորդութիւն
բայլարը

24. Լուղաթը միւսթա-
մէլէ
25. Սանաաթքեարլար
26. Իւլում
27. Գիլիսէ
28. Մէքթէսլ
29. Միւլագաթ
30. Եաչ, սին
31. Գունտուրաճը
32. Կիճէ
33. Սասլահ
34. Աղչամ
35. Թաամ
36. Գարու
37. Հափա
38. Տիքիշ տիքմէք
39. Սա'աթ
40. Էվտէ միւքեալէմէ
41. Հէքիմէ »
42. Պաղչէյէ կիթմէք
43. Եօլճուլուգ
44. Իլք պահար
45. Պիր չօճուգլա վալի-
տէսի
46. Էրմէնիճէ Էօյրէնմէք
47. Միլլէթ
48. Պիր քիթապճըյլա
միւքեալէմէ

